

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Հայաստան կը Շարունակէ Հզօրացնել Պաշտպանական Կարողութիւնները

Ֆրանսայի եւ Հայաստանի միջեւ վերջերս ստորագրուած ռազմական պայմանագիրը արդէն իսկ դրուած է գործադրութեան: Վերջին օրերուն ատրայեճանական աղբիւրները առաջինը եղան հաղորդելու, որ մեծ քանակութեամբ ֆրանսական «Պասթիոն» գրահամեքենաներ եւ անոնց համար նախատեսուած սարքաւորումներ Վրաստանի վրայով հասած են Հայաստան: Թէեւ երեւան, ըստ սովորութեան, չմեկնաբանեց այս տեղեկութիւնը, սակայն Վրացական կողմը եկաւ հաստատելու տարածուող լուրերը:

Այս պարագան ուշագրաւ է այն պատճառաւ որ, մինչեւ վերջերս Վրաստան կը մերժէր արտօնել իր տարածքով դէպի Հայաստան գէնքի առաքումները: Սակայն, երբ ուղարկող կողմը Ֆրանսան է, որ կը նկատուի Եւրոպայի ամենէ ազդեցիկ երկիրներէն մէկը եւ Վրաստան ունի Եւրոպական Միութեան միանալու հեռանկարներ, իր համար դժուար պիտի ըլլար մերժել ֆրանսական կողմին:

44-օրեայ պատերազմէն ետք, երբ չիրականացան Ռուսաստանէն ակնկալուող գէնքի մատակարարումները, հակառակ որ կանխիկ վճարուած էին գումարները, Հայաստան սկսաւ գէնքի այլընտրաք աղբիւրներու որոնման՝ ատրայեճանական յարձակումներուն դիմակայելու համար: Առաջին առթիւ երեւանի ուշադրութիւնը կեդրոնացաւ Հնչակաստանի վրայ, որուն արդիական գիմատեսակները հիմնուած են խորհրդային արտադրութիւններու վրայ եւ աւելի հեշտ են հայկական բանակին կողմէ օգտագործուելու համար: Հոս կային դժուարութիւններ այդ գէնքերը Հայաստան հասցնելու առումով: Եւ Իրանը եւ Վրաստանը կը մերժէին հնդկական գէնքերու համար անցք ապահովել դէպի Հայաստան՝ Ատրայեճանի հետ իրենց յարաբերութիւններուն չվնասելու համար: Դիւանագիտական լայն աշխատանքներու շնորհիւ հնդկական «Փինաքա» հրթիռային համակարգերը Իրանի վրայով հասան Հայաստան:

Վերջին օրերուն նոր հորիզոններ եւս բացուեցան Հայաստանի պաշտպանութեան համար: Եւրոմիութեան արտաքին գործերու նախարարները հաւանութիւն

Եւրոպական Միութեան Խորհուրդը Քննարկած Է Հայաստանի՝ Ժողովրդավարական Իշխանութիւններուն Աջակցելու Եւ Ռազմական Օգնութիւն Տրամադրելու Հարցերը

Եւրոմիութեան արտաքին գործերու նախարարները հաւանութիւն տուին Հայաստանի մէջ տեղակայուած դիտորդական առաքելութիւնը ընդարձակելու, Հայաստանի հետ վիզաներու ազատականացման շուրջ քննարկումները աշխուժացնելու առաջարկին, Պրիւքսէլի մէջ յայտնեց ԵՄ անվտանգութեան եւ արտաքին քաղաքականութեան հարցերով բարձր ներկայացուցիչ Ժոզեփ Գորբելը:

Որոշումը ընդունուած է Արտաքին Քաղաքական Խորհուրդի նիստին, որուն օրակարգին էր նաեւ Հայաստան-Ատրայեճան յարաբերութիւններու հարցը:

Այս պահուն Եւրոմիութիւնը Հայաստանի մէջ ունի 100 դիտորդ եւ փորձագէտ, որոնց առաքելութիւնն է դիտարկել եւ զեկուցել Պրիւքսէլին Ատրայեճանի հետ սահմանին տիրող իրավիճակին մասին, օգնել անվտանգութեան պահպանման եւ, հնարաւորութեան պարագային, ամրապնդել վստահութիւնը Հայաստանի եւ Ատրայեճանի իշխանութիւններուն միջեւ:

ԵՄ բարձր ներկայացուցիչ Ժոզեփ Գորբել

Հայաստանի եւ Ատրայեճանի իշխանութիւններուն միջեւ:

ԵՄ բարձր ներկայացուցիչը նաեւ ուղերձ յղեց Ատրայեճանին. - «Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան ցանկացած խախտում անընդունելի է եւ շատ ծանր հետե-

լանքներ կ'ունենայ մեր յարաբերութիւններու որակի վրայ», ըսաւ Գորբել:

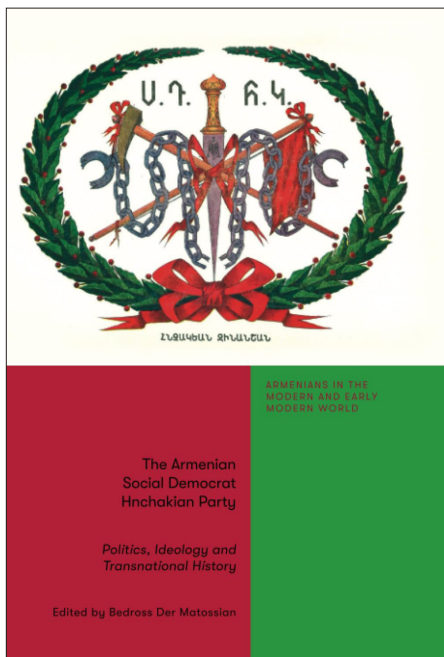
«Խորհուրդը քննարկեց՝ ինչպէս աջակցել Հայաստանի՝ ժողովրդավարական ճանապարհով ընտրուած իշխանութիւններուն, Հայաստանի դիմադրողականութեան, անվտանգութեան ու բարեփոխումներու շարունակման: Մենք որոշած ենք ընդլայնել մեր դիտորդական առաքելութիւնը Հայաստանի մէջ՝ աւելի շատ պարեկներ, աւելի շատ պարեկութիւն՝ սահմանի խնդրայարոյց հատուածներուն մէջ: Պիտի քննարկենք նաեւ Եւրոպական Խաղաղութեան մեխանիզմի միջոցով Հայաստանին օգնելու հնարաւորութիւնը եւ վիզայի ազատականացման հնարաւորութիւնները», հանդիպումէն յետոյ յայտնեց Ժոզեփ Գորբելը:

Եւրոպական Խաղաղութեան մեխանիզմը գործիք է, որով Պրիւքսէլը միջոցներ կը տրամադրէ ԵՄ-ին:

Նոր Հրատարակութիւն՝ «Հայկական Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւն. Քաղաքականութիւն, Գաղափարախօսութիւն Եւ Միջ-Ազգային Պատմութիւն»

Հայկական Կրթական Բարեսիրական Միութեան եւ Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան կազմակերպութեամբ 2012-ի Հոկտեմբերին Պրիւքսէլի «Woodbury» համալսարանէն ներս տեղի ունեցաւ ակադեմիական համաժողով, որուն զեկուցները լոյս տեսան այս ամիս՝ «Հայկական Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւն. Քաղաքականութիւն, Գաղափարախօսութիւն Եւ Միջ-Ազգային Պատմութիւն» ((The Armenian Social Democrat Hnchakian Party: Politics, Ideology, and Transnational History) խորագրով բեկումնային գրքին մը մէջ: Հատորը խմբագրուած է Փրոֆեսոր Պետրոս Տէր Մաթոսեանի կողմէ եւ հրատարակուած՝ «I.B.Tauris»-ի կողմէ եւ տպագրուած է «Bloomsbury Publishing UK»-ի կողմէ:

Անգլերէն եզակի հրատարակութիւնը կը խորանայ ՄԴՀԿ-ի բարդ պատմութեան մէջ, որ յեղափոխական խումբը կերտած է գործելով Օսմանեան կայսրութեան, Ռուսաստանի, Պարսկաստանի եւ հայկական սփիւռքի տարածքին՝ դիրքաւորուելով համաշխարհային յեղափոխական շարժումներու աւելի լայն բովանդակութեան մէջ:

կը քննէ ՄԴՀԿ-ի ծագումը, գաղափարախօսութիւնը եւ տարածաշրջանային պատմութիւնը՝ մանրամասն բաժիններով ուսումնասիրելով այս երեւոյթները: Խորաթափանց հետազոտութիւններու միջոցով ներդրում կատարած համաժողովին մասնակցած պատմաբաններն ու գիտնականները կ'ուսում-

Փաշինեան Պիտի Զմասնակցի ՀԱՊԿ Խորհուրդի Նիստին

Պելաոուսական կողմին նախաձեռնութեամբ տեղի ունեցած է վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հեռախօսազրոյցը Պելաոուսիոյ նախագահ Ալեքսանտր Լուքաշենքոյի հետ: Այս մասին յայտնած է վարչապետի մամուլի քարտուղար Նազեօ Պաղտասարեանը:

Քննարկուած են ՀԱՊԿ Հաւաքական Անվտանգութեան Խորհուրդի՝ Նոյեմբեր 23-ին Պելաոուսիոյ մայրաքաղաք Մինսքի մէջ կայանալիք նիստի կազմակերպման հետ կապուած հարցեր: Վարչապետ Փաշինեան Պելաոուսիոյ նախագահին տեղեկացուցած է, որ պիտի չկրնայ մասնակցել նիստին եւ յոյս յայտնած է, որ ՀԱՊԿ գործընկերները ըմբռնումով կը վերաբերին այդ որոշման:

Այս կապակցութեամբ Քրեմլին ցաւ յայտնած է որ, Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը պիտի չմասնակցի Հաւաքական Անվտանգութեան Պայմանագրի Կազմակերպութեան (ՀԱՊԿ) յառաջիկայ գագաթաժողովին, որ տեղի պիտի ունենայ Նոյեմբեր 23-ին, Մինսքի մէջ:

«Եթէ իսկապէս այդպէս է, ապա մենք կրնանք ափսոսանք յայտնել, քանի որ նման հանդիպումները շատ լաւ առիթ են կարծիքներ փոխանակելու, դիրքորոշումները ճշգրտելու համար», ըսած է Քրեմլինի խօսնակը:

ԼՈՒՐԵՐ

Պաքուի Քարոզած «Արեւմտեան Ատրպէյճան»-ի Հայեցակարգը Նոր Պատերազմի Նախապատրաստութիւն Է. Փաշինեան

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան կը մասնակցի Փարիզի խաղաղութեան համաժողովի քննարկումներուն

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան Փարիզի խաղաղութեան համաժողովին յայտարարեց, որ Պաքուի քարոզած «Արեւմտեան Ատրպէյճան»-ի հայեցակարգը Հայաստանի դէմ նոր պատերազմի նախապատրաստութիւն է: Փաշինեանը համաժողովի մասնակիցները զգուշացուց՝ թէեւ Երեւանն ու Պաքուն մօտ են խաղաղութեան պայմանագիր ստորագրելուն, բայց լուրջ հարցեր յառաջացած են Ատրպէյճանի անկեղծութեան վերաբերեալ:

«Բայց դա չի սասանում մեր հաւատարմութիւնը խաղաղութեան օրակարգին, եւ մենք յոյս ունենք, որ յառաջիկայ ամիսներին կը ստորագրենք խաղաղութեան պայմանագիր Ատրպէյճանի հետ», ըսաւ ան:

Վարչապետը ընդգծեց, որ պայմանագրի հիմքին պէտք է դրուին Պրիւքսէլի մէջ համաձայնեցուած երեք սկզբունքները՝ միմեանց տարածքային ամբողջականութեան ճանաչում քառակուսի քիւրմեթրերով, անվերապահ հաւատարմութիւն Ալմա-ատայի հռչակագրին՝ որպէս սահմանազատման քաղաքական շրջանակ եւ ճանապարհային կապերու ապաշրջափակում՝ ինքնիշխանութեան, իրաւագործութեան, փոխադարձութեան եւ հաւասարութեան սկզբունքներով:

«Եւ եթէ Ատրպէյճանը չմերժի այդ սկզբունքները, դա կը նշանակի, որ յառաջիկայ ամիսներին Ատրպէյճանի հետ խաղաղութեան պայմանագրի ստորագրումը շատ իրատեսական է դառնում: Ցաւօք, Ատրպէյճանի նախագահը հրաժարուեց մասնակցել անցեալ ամիս կրանատայում կայացած հնգակողմ հանդիպմանը: Հոկտեմբերին Պրիւքսէլում նախատեսուած եռակողմ հանդիպումը չկայացաւ, եւ ես յաջորդ հանդիպման հրաւեր չեմ ստացել

Շարլ Միշէլից: Յոյսով եմ, որ Եւրամիութեան մեր գործընկերները հաւատարիմ են իրենց պարտաւորութիւններին», նշեց ան:

Դահլիճէն Փաշինեանին արձագանգեց Ֆրանսայի մէջ Ատրպէյճանի դեսպանը՝ պնդելով, որ կրանատայի բանակցութիւններուն չեղարկումը պայմանաւորուած էր Փարիզի յայտարարութիւններով, թէ գէնք պիտի մատակարարեն Երեւան, բացի անկէ, մերժուած էր թուրքիոյ մասնակցութիւնը հնգակողմ ձեւաչափին: Փաշինեան ի պատասխան յիշեցուց՝ Ատրպէյճանի ռազմական պիւտճէն Հայաստանի այդ ծախսերէն եռակի աւելի է:

Վարչապետը համաժողովի ամպիոնէն հրապարակեց վերջին երեք տասնամեակին բռնի տեղահանուած հայերու թիւը՝ 500 հազար, որմէ 360 հազարը 90-ականներուն Սոււզայիթի ու Պաքուի ջարդերուն հետեւանքով փախստական դարձած են, 26 հազար մարդ 44-օրեայ պատերազմին հետեւանքով հեռացած է Լեռնային Ղարաբաղէն, իսկ լայնածաւալ վերջին յարձակման եւ ցեղային զտումներու հետեւանքով մէկ շաբթուան ընթացքին շուրջ 105 հազար հայեր ստիպուած եղած են լքել տները. «Բայց միջազգային հանրութիւնը համարժէք միջոցներ չձեռնարկեց, եւ մենք չենք կարող մեղադրել այն մարդկանց, ովքեր պնդում են, որ հայերի բռնի տեղահանումը Լեռնային Ղարաբաղից տեղի է ունեցել որոշ միջազգային խաղաղողներ լուռ կամ քուլիսային համաձայնութեամբ»:

Փաշինեան ներկայացուց Երեւանի հեղինակած «Խաղաղութեան խաչմերուկ» նախագիծը՝ որպէս Ատրպէյճանը, Հայաստանը եւ Թուրքիան երկաթուղիներով, ճանապարհներով, մալուխներով, կազատարներով կապելու հնարաւորութիւն:

Պաքու կը Դատապարտէ Փարիզի Կողմ Հայաստան Ռազմասարքի Ուղարկումը

Ֆրանսական «Պասթիոն» գրահամբեմաները, որոնք հասած են Հայաստան

Պաքուն «խստօրէն դատապարտած է» Ֆրանսայի կողմէ Հայաստան ռազմական սարքաւորում ուղարկումը, յայտնած է Ատրպէյճանի արտաքին գործերու նախարարի մամուլի քարտուղար Ալիան Հաճիգատէն:

Ատրպէյճանական լրատուամիջոցները նախօրէին գրած էին, թէ Ֆրանսան մեծ քանակութեամբ «Պասթիոն» գրահամբեմներ եւ անոնց համար նախատեսուած սարքաւորումներ ուղարկած է Հայաստան՝ վրաստանով:

Հաճիգատէն շեշտած է, որ նշուած զինուորական սարքերու փոխանցումը կը նպաստէ տարածաշրջանին մէջ «Հայաստանի ռազմական ներուժի եւ աւերիչ գործողութիւններու ամրապնդման»:

«Ֆրանսան սխալ շահեր ունի տարածաշրջանին մէջ: Հայաստանն ու Ֆրանսան պէտք է վերջ տան տարածաշրջանին մէջ

սպառազինութեան եւ ռազմականացման քաղաքականութեան, այս երկիրները պէտք է վերջապէս հասկնան, որ տարածաշրջանին մէջ խաղաղութիւնն ու համագործակցութիւնը այլընտրանք չունին», նշած է Հաճիգատէն:

Հոկտեմբերի վերջը Հայաստանն ու Ֆրանսան ռազմական ուղարկում մէջ համագործակցութեան մասին պայմանագրեր ստորագրեցին: Ֆրանսայի զինուած ուժերի նախարար Սեպասթիեն Լըքորնիուի խօսքով՝ Փարիզը Երեւանին պիտի մատակարարէ երեք «GM200» ռատարներ, «Mistral» հրթիռներ: Ըստ պաշտօնեաներուն՝ Ֆրանսական կողմը պիտի օգնէ Հայաստանին նաեւ Զինուած ուժերու բարեփոխումներու հարցով, սակայն հայկական կողմը մինչ օրս տեղեկութիւն չէ տրամադրած Հայաստան ֆրանսական գէնքի տեղափոխման մասին:

«Երեւանը Հնդկական Սպառազինութեան Նոր Խմբաքանակ Կը Գնէ». Eurasian Times

«Zen Technologies»-ի հակատրոնային համակարգը

«Երեւանը հնդկական սպառազինութեան նոր խմբաքանակ կը գնէ», հաղորդած է Տէլհիի մէջ լոյս տեսնող «The Eurasian Times» պարբերականը:

Հնդկական լրատուամիջոցին տեղեկութիւններով՝ պաշտօնական Երեւանը Հայտերապատ քաղաքին մէջ գործող Zen Technologies ընկերութեան հետ անօդաչու թռչող սարքերու դէմ պայքարի համակարգեր ձեռք բերելու շուրջ պայմանագիր ստորագրած է, որուն ընդհանուր արժէքը կը կազմէ 41,5

միլիոն ամերիկեան տոլար: «Zen Technologies-ի հակատրոնային համակարգը իր արդիւնաւէտութիւնը ապացուցած արհեստագիտութիւն է, որն արդէն իսկ կ'օգտագործուի Հնդկաստանի Զինուած ուժերուն կողմէ», ըսած է «The Eurasian Times»-ի աղբիւրներէն մէկը՝ ընդգծելով, որ «Հայաստանի մէջ գիտակցած են, որ եթէ հնդկական բանակը այդ համակարգերը կը կիրառէ, ուրեմն անոնք պէտք է, որ լաւը ըլլան»:

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍՏԱՐԵԼԻ ԱՂԲԻՐԸ ԸԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

Հայաստանի, Յունաստանի եւ Կիպրոսի Յատուկ Նշանակութեան Ուժերը Համատեղ Ջօրավարժութիւններ Կատարած Են

Յունաստանի մէջ Հայաստանի, Յունաստանի եւ Կիպրոսի յատուկ նշանակութեան ուժերը զօրավարժութիւններ կը կատարեն

Նոյեմբեր 6-10-ին Աթթիքայի Նէա Փերամոս շրջանին մէջ Հայաստանի, Յունաստանի եւ Կիպրոսի յատուկ նշանակութեան ուժերը եռակողմ համատեղ զօրավարժութիւններ կատարած են: Այս մասին յայտնած է Յունաստանի Ազգային Պաշտպանութեան գլխավոր շտաբը: «Համատեղ վարժանքը, որ կը մտնէ Յունաստանի, Կիպրոսի եւ Հայաստանի միջեւ 2023 թուականի համատեղ գործողութիւններու ծրագրի մէջ, նպատակ է մասնակցներու միջեւ փոխըմբռնման եւ

գիտելիքներու եւ փորձի փոխանակման մակարդակի բարձրացման, ինչպէս նաեւ անոնց գործառնական հնարաւորութիւններու ամբողջական», ըստած է գերատեսչութեան հաղորդագրութեան մէջ: Ջօրավարժութիւններու ընթացքին իրականացուած են արագ արձագանգման ուղիղ կրակահերթեր, կիրառուած են դիպուկահար կրակոցներու, փակ տարածքներու մէջ մարտերու, փոքրածաւալ վարժանքներու ծրագրաւորում եւ անցկացման սարք եւ մարտավարութիւն:

Սուրէն Պապիկեան Ներկայ Էր Տուպայի Օդային Փոխադրութեան Ցուցահանդէսին

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար՝ Սուրէն Պապիկեան կը մասնակցի Տուպայի օդային փոխադրութեան ցուցահանդէսի բացման

Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններ աշխատանքային այցի ծիրին մէջ, Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար Սուրէն Պապիկեանը, Նոյեմբեր 13-ին, ԱՄԷ փոխնախագահ, վարչապետ, պաշտպանութեան նախարար, Տուպայի կառավարիչ Մոհամմատ պըն Ռաշիտ Ալ Մաքթումի հրաւերով մաս-

նակցած է Տուբայի օդային փոխադրութեան ցուցահանդէսի բացման արարողութեան: Հանդիսաւոր արարողութեան յետոյ պաշտպանութեան նախարարը այցելած է միջազգային ընկերութիւններու տաղաւարներ եւ ծանօթացած է ընկերութիւններու ցուցադրած արտադրանքին:

Եւրոպական Միութեան Խորհուրդը

Շարունակուած էջ 1-էն

մադրէ Միութեան անդամ չհանդիսացող երկիրներու պաշտպանունակութիւնը բարձրացնելու, հակամարտութիւնները կանխելու, խաղաղութիւնը ամրապնդելու համար: Այս մեխանիզմին միջոցով նախապէս

ԵՄ-էն օգնութիւն ստացած են եւ կը ստանան Ուքրանիան, Վրաստանն ու Մոլդովան: Եւրոպական Միութեան արտաքին գործերու նախարարներուն այս որոշումները պէտք է դրուին Եւրոմիութեան կառավարութեան՝ Եւրոյան ձեռնարկի սեղանին, որն ալ պէտք է առաջարկներ ներկայացնէ

Ընկերակցական Համաձայնագրին Հասնելու Համար Երեւանը Պէտք Է Երկու Խնդիր Լուծէ Փորձագէտ

Պրիւքսէլը շատ հետաքրքրական ձեւով կը նայի Հայաստանին եւ Հայաստանի քայլերուն, որովհետեւ կը հասկնան, որ հայերը իրենք կը տեսնեն՝ Ռուսաստանի կողմէ անվտանգութեան երաշխիքները այնքան ալ ուժեղ չեն, «Ազատութեան» հետ գրոյցին ըստ Ազատ Եւրոպա Ազատութիւն ռատիոկայանի եւրոպական հարցերով փորձագէտ Ռիքարտ Եոզվիաքը՝ պատասխանելով հարցումին, թէ Հայաստանը կրնա՞յ հասնիլ ԵՄ-ի հետ իր ներկայիս կապերու ընդարձակման՝ աւելի լայն եւ խոր մակարդակի յարաբերութիւններու հաստատման, ինչպիսին ունէին Վրաստանը, Մոլդովան եւ Ուքրանիան, որ կը կոչուի Ընկերակցական համաձայնագիր եւ որ Հայաստանը մերժեց 2013 թուականին: Ըստ փորձագէտին՝ ԵՄ-ի մէջ կը դիտարկեն տարբերակներ, օրինակ, Հայաստանին աւելի շատ գումար յատկացնելու, գուցէ նոյնիսկ ռազմական օգնութեան ցուցաբերելու տարբերակներ, չի բացառուիր, որ կը դիտարկուին նաեւ վիզայի դրութեան ազատականացման երթաւոր հնարաւորութիւնը, Համապարփակ եւ ընդլայնուած

Փորձագէտ Ռիքարտ Եոզվիաք

գործընկերութեան համաձայնագրի՝ քիչ մը արդիականացման հնարաւորութիւնը, այն է՝ շարժելով դէպի Ընկերակցական համաձայնագիր: Բայց, Եոզվիաքի համոզմամբ, այստեղ երկու խնդիր կայ, որ պէտք է Հայաստանը լուծէ՝ մէկը ՀՀ անդամակցութիւնն է Եւրասիական Տնտեսական Միութեան, միւսը՝ ՀԱՊԿ-ին:

Արարատ Միրզոյեան Լոնտոնի Մէջ Բացուող Կատարեց ՀՀ Դեսպանութեան Նոր Շէնքին

Կը կատարուի բացումը՝ Լոնտոնի մէջ Հայաստանի նոր դեսպանատան

ՀՀ արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեանի՝ Միացեալ Թագաւորութիւն պաշտօնական այցի շրջանակներուն մէջ, Նոյեմբեր 13-ին, տեղի ունեցած է Միացեալ Թագաւորութեան մէջ Հայաստանի դեսպանութեան նոր շէնքի պաշտօնական բացման արարողութիւնը, որուն ՄԹ կառավարութեան կողմէ մասնակցած է գործարարութեան եւ առեւտուրի պետական նախարար Թիմըթի Մինթօն: Հայաստանի արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեանը եւ Միացեալ Թագաւորութեան գործարարութեան եւ առեւտուրի

պետական նախարար Թիմըթի Մինթօն հանդէս եկած են ողջունի եւ շնորհաւորական խօսքով: Միջոցառման ներկայ գտնուած են նաեւ Արքունիքի աւագ անգամ, ՄԹ արքունիքի եւ դիւանագիտական կազմի միջեւ կապերու մարշալ Ալիսթը Հարիսընը, դիւանագիտական կազմի փոխմարշալ Վիքթորիա Պասպին, Բրիտանիոյ եւ Իրլանտայի հայոց թեմի առաջնորդ, գերաշնորհ Յովակիմ Եպիսկոպոս Մանուկեանը, ինչպէս նաեւ ՄԹ արտաքին, համագործակցութեան եւ զարգացման նախարարութեան ներկայացուցիչները:

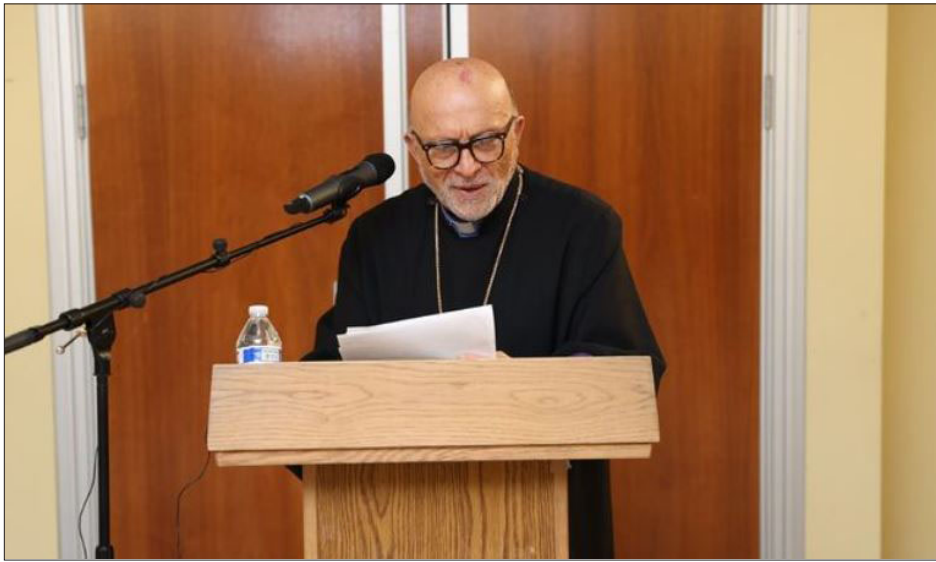
զանոնք իրագործելու վերաբերեալ: Կ'ակնկալուի, որ այդ ժամանակ ալ պարզ պիտի դառնայ՝ որքանով եւ ինչպէս կրնայ ընդարձակուիլ Հայաստանի մէջ տեղակայուած դիտորդական առաքելութիւնը, եւ կամ ինչ օգնութիւն կրնայ երեւանը Պրիւքսէլէն ակնկալել: Եւրոյան ձեռնարկի որոշումները իրենց հերթին պէտք է

վաւերացվեն ԵՄ անդամ երկիրներուն կողմէ: Եւրոմիութիւնը կը դիտարկէ խաղաղութեան եւրոպական հիմնադրամի շրջանակներուն մէջ Հայաստանին ռազմական օգնութիւն ստանալու, ինչպէս նաեւ քաղաքացիներուն համար վիզայի դրութեան ազատականացման հնարաւորութիւնը:

Տաճատ Ծ. Վրդ. Եարտըմեանի Գրական-Գեղարուեստական Երեկոն

Իսկապէս բացառիկ եւ ինքնատիպ գրական-գեղարուեստական միջոցառում մըն էր որ տեղի ունեցաւ անցեալ Հինգշաբթի, Նոյեմբեր 9-ին, 2023 Պըրպէնքի առաջնորդարանի Զօրայեան թանգարանի սրահէն ներս, հովանաւորութեամբ արեւմտեան թեմի առաջնորդ՝ Գերշ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի:

Արդարեւ մեծաթիւ մշակութասէրներու խումբ մը եկած էր մօտէն ծանօթանալու նուիրեալ հոգեւորական Գերապատիւ Տ. Տաճատ Մ. Վրդ. Եարտըմեանի տասնեակ տարիներու արգասիքն եղող անձնական բանաստեղծութիւններու եւ փայտեայ քանդակներու ստեղծագործութիւններուն, որոնցմէ բազմաթիւ յատկանշական օրինակներ ցուցադրութեան դրուած էին սրահին երեք կողմերուն վրայ: Նմանապէս, որմնականերու նման զետեղուած էին նմոյշներ

Եարտըմեանի գրական-իմաստասիրական գործերէն, որոնք մեծ հետաքրքրութիւն ստեղծեցին ներկաներու մօտ:

Սոյն յատկանշական երեկոյթին բացման խօսքով հանդէս եկաւ ծանօթ մտաւորական Նորայր Պօղոսեանը: Ան՝ հանգամանաւոր կերպով ներկայացուց Տաճատ Մ. Վրդ.-ի կեանքի հարուստ կենսագրութիւնը, որպէս նուիրեալ հոգեւորական եւ թէ՛ որպէս բանաստեղծ եւ քանդակագործ, ինչպէս նաեւ հեղինակ 6 գիրքերու եւ բառարանի:

Օրուան գլխաւոր բանասիրութիւններն ստանձնած էր նույն

նինքն Տաճատ Եարտըմեանը: Ան՝ որպէս երրորդ դէմք ներկայանալով, մենախօսութեան ձեւով եւ վերամբարձ ոճով մը ներկայացուց իր փիլիսոփայական հայեացքները, կեանքի վերիվայրումներուն, երբեմն փոթորկալի տագնապներն ու անոնցմէ յառաջացած խռովառջ վիճակներուն եւ ապրումներուն մասին: Այդ բոլորն իրենց դրսեւորումն ու անդրադարձն ունեցած են Եարտըմեանի գրական - գեղարուեստական ստեղծագործութիւններուն ու անձնական փայտեայ քանդակներուն վրայ, որպէս ներշնչման աղբիւր: Մէկ խօսքով՝ Եարտըմեան իր կեանքն ապրած է շինիչ զգայնութիւններով: Երբեմն՝ յուզումներ ունենալով եւ երբեմն ալ՝ խռովք եւ ըմբոստութիւն իր ներաշխարհին մէջ: Եարտըմեանի մօտ յատկ է այն բնորոշումը, որ բանաստեղծութիւնն ու քանդակագործութիւնը, զուգահեռ կ'ընթանան իր եկեղեցական կեանքի կողմնորոշումներուն հետ:

Իր փակման խօսքին մէջ թեմիս բարեջան առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան արք. Տէրտէրեան, դրուատանքով արտայայտուեցաւ Տաճատ Մ. Վրդ. Եարտըմեանի նկարագրային գեղեցիկ յատկանշներուն եւ բարեմասնութիւններուն մասին թէ՛ հոգևոր եւ թէ՛ գրական-գեղարուեստական իմաստով: Անոր պատմութիւնը՝ պատմութիւնն է մարդկային ապրումներուն» ըսաւ սրբազանը եւ յորդորեց «կեանքին նայիլ նոր ակնոցով»:

Միջոցառումի աւարտին՝ տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն, որու ընթացքին ներկաներն առիթն ունեցան ծանօթանալու Եարտըմեանի քանդակներուն, հրատարակած գիրքերուն եւ իր գործերէն արտահանուած որմնանկարներուն:

Հրաւիրեալները սրահէն բաժնուեցան գեղարուեստական ինքնատիպ երեկոյի մը առթած լաւագոյն տպաւորութիւններով:

Քաջառողջութիւն եւ նորանոր յաջողութիւններ բազմատաղանդ հոգեւորականին:

Գ. ՄՈՂՈՑԵԱՆ

Արամ Խաչատրեանի Երաժշտութիւնը Կարինէ Պօղոսեանի Կատարմամբ

Նոյեմբերի 12-ին Արեւմտեան թեմի Առաջնորդանիստ Ս. Ղեւոնդեանց Մայր տաճարում տեղի ունեցաւ հուշակաւոր Արամ Խաչատրեանի ծննդեան 120-ամեակին նուիրուած բացառիկ համերգ, անուանի երաժիշտ-ղաշնակահար Կարինէ Պօղոսեանի կատարմամբ: Թեմի Առաջնորդ Յովնան Արք. Տէրտէրեանի հովանու ներքոյ կազմակերպուած համերգի հովանաւորն էր Տէր եւ Տիկին Գրիգոր եւ Մարլեն Երեւանեան ամուլը:

Մայր Տաճարում ներկայ երաժշտասէրները ունկնդրեցին Արամ Խաչատրեանի Սպար-

ներկայացնում էր Արամ Խաչատրեանի կեանքի եւ ստեղծագործութեան կարեւոր որոշ դրուագներ, որ համաշխարհային նշանակութեան արուեստ է ստեղծել թէ՛ իր ժամանակների եւ թէ՛ յետագայի համար: 1961 թուականին Խաչատրեանի հեղինակած? դաշնամուրի սոնատի կատարումից յետոյ ներկաները ընդունեցին յոտնկայս ծափահարութիւններով:

Արեւմտեան թեմի Առաջնորդ Յովնան Արք. Տէրտէրեանը զնահատանքի իր խօսքը փոխանցելիս ասաց. «Բացառիկ կատարողական արուեստի ականատեսը եղանք: Դուք

տակ բալետի Adagio-ն, Օրօրոցայինը, հատուածներ Դիմակահանդէս բալետից, Դաշնամուրի կոնցերտից եւ այլ ստեղծագործութիւններից, որոնք ընդունուած էին բոլորն ծափահարութիւններով: Դաշնակահար, Նիւեորքաքեանկ Կարինէ Պօղոսեանը մեծ հեղինակութիւն ունի երաժշտական աշխարհում, դեռեւս 14 տարեկանում կատարել է Բեթհովենի դաշնամուրի թ. 1 կոնցերտը, 23 տարեկանում մենահամերգ է ունեցել նշանաւոր Քարնեգի հոլում, արժանացել է բազմաթիվ մրցանակների: Երաժշտական քայլերը սկսել է Երեւանում՝ Ռոմանոս Մելիքեանի վարժարանում եւ Կոմիտասի անուան երաժշտանոցում, ներկայումս դասաւանդում է Մանհեթէնի երաժշտական յայտնի դպրոցում:

Համերգի կատարումների ընթացքում Կարինէ Պօղոսեանը ինքն էլ մեկնաբանում եւ

Արամ Խաչատրեանի երգն ու երաժշտութիւնը հասուցիք նոր բարձունքի: Այս օրերուն մեր ժողովուրդը պէտք ունի լոյսի, որ կը ծնի նաեւ Խաչատրեանի երաժշտութեան մէջ: Այն, ինչ մատուցեցիք Դուք, վայելքի եւ հոգեւոր արթնութեան զգացողութիւն պարգևեց մեզ: Համերգից յետոյ Առաջնորդարանի Գալաչեան սրահում տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն այս առիթով:

Արամ Խաչատրեանի 120-ամեկի առիթով Արեւմտեան թեմը կազմակերպում է երաժշտական այլ ծրագրեր եւս: Ի մասնաւորի Դեկտեմբեր 3-ին Ս. Ղեւոնդեանց Մայր տաճարում կայանալու է յատուկ համերգ Voce Dell' Orchestra նուագախմբի, ղեկավարութեամբ մասնորո Բաֆֆի Միքայէլեանի, եւ մասնակցութեամբ «Շնորհալի» երգչախումբի, դպրապետութեամբ բարշ. Արթուր Սրկ. Վարդանեանի:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթաթերթին

EU Foreign Ministers Approve Expansion of Border Monitoring Mission In Armenia

BRUSSELS — The European Union’s Foreign Ministers have approved the proposal to expand the border monitoring mission deployed in Armenia and to activate discussions on visa liberalization with Armenia, EU High Representative for Foreign Affairs and Security Policy Josep Borrell said in Brussels on Monday.

The decisions were taken at the session of the Foreign Affairs Council, which also had the issue of Armenia-Azerbaijan relations on its agenda.

“The Council discussed how to strengthen cooperation with Armenia and support its democratically elected authorities, its resilience, its security and the continuation of reforms in the country. We decided to beef up our mission in Armenia with more servants and more patrols in the sensitive

areas of the border. And we will explore a possible support to Armenia under European Peace Facility and an option for visa liberalization for Armenia,” Borrell said after the meeting.

The European Peace Facility is an instrument by which Brussels provides means to increase the defense capacity of countries that are not members of the Union, prevent conflicts, and strengthen peace. It is through this facility that Ukraine, Georgia and Moldova have been receiving aid from the European Union.

Borrell also said that the EU has to be “very much vigilant for any attempt of destabilization of Armenia internally and externally.”

“Our message to Azerbaijan has

Continued on page 4

Prime Minister of Armenia, President of France Meet in Paris, Discuss Bilateral Cooperation Regional Security

PARIS — Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan and French President Emmanuel Macron held a meeting at the Elysee Palace in Paris on Wednesday.

The President of France first expressed his condolences to the Prime Minister on the death of Christian Ter-Stepanyan, Permanent Representative of the Republic of Armenia to UNESCO, Personal Representative of the Prime Minister of Armenia to the International Organization of La Francophonie. Emmanuel Macron once again emphasized France’s support to Armenia in its further development and

in overcoming of existing challenges.

Nikol Pashinyan thanked for the warm hospitality and condolences. The Prime Minister emphasized the development of Armenian-French cooperation in all fields, stressing the interest of the Armenian government in this matter.

The interlocutors discussed issues related to the process of normalization of Armenia-Azerbaijan relations. The importance of the principles set down in the four-sided Granada declaration of the Prime Minister of Arme-

Continued on page 4

CFPB Orders Citi to Pay \$25.9 Million for Intentional, Illegal Discrimination Against Armenian Americans

WASHINGTON, D.C. — Today, the Consumer Financial Protection Bureau (CFPB) ordered Citi to pay \$25.9 million in fines and consumer redress for intentionally and illegally discriminating against credit card applicants the bank identified as Armenian American. From 2015 through 2021, Citi singled out for discrimination applicants for certain credit card products, based on their surnames, whom it suspected of being of Armenian descent. Citi supervisors conspired to hide the discrimination by instructing employees not to discuss the discriminatory practices in writing or on recorded phone lines. Citi employees also lied about the basis of denial, providing false reasons to denied applicants. Under today’s order, Citi will pay \$1.4 million to harmed consumers along with a \$24.5 million penalty.

“The CFPB found that Citi purposefully discriminated against applicants of Armenian descent, primarily based on the spelling of their last name,” said CFPB Director Rohit Chopra. “Citi stereotyped Armenians as prone to

crime and fraud. In reality, Citi illegally fabricated documents to cover up its discrimination.”

Citibank, N.A. is a national bank with headquarters in New York City that issues consumer credit cards, including retail services credit cards for companies like Home Depot and Best Buy. Citi’s parent company is Citigroup (NYSE: C), a global financial services holding company. As of June 30, 2023, Citi had \$1.7 trillion in total assets –

Continued on page 2

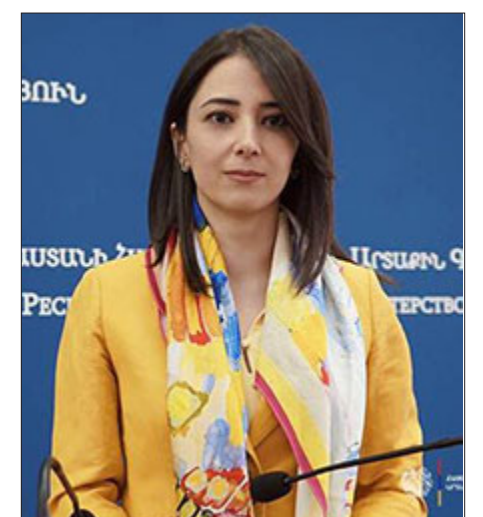
“Armenia Has Never Agreed for a Third Country to Control Any Part of It’s Sovereign Territory” FM Spokesperson

YEREVAN — No third country can establish control over any part of Armenia’s sovereign territory, Spokesperson for the Armenian Ministry of Foreign Affairs Ani Badalyan said in a statement.

The comments come after Russian Foreign Ministry’s official representative Maria Zakharova said that under the tripartite statement dated November 9, 2020, the Russian border guards must control transport communications between Azerbaijan and Nakhichevan through the territory of Armenia.

Zakharova said that a Russian-Armenian-Azerbaijani task force came close to working out all practical modalities of the transport links during over a dozen meetings held in Moscow. The process was not completed because “somebody simply lacks the political will to do this,” she told a news briefing.

Zakharova also commented on the recent creation of a special unit of Armenia’s National Security Service (NSS) tasked with ensuring the safe transit of people, goods and other cargo through the country. Citing the ceasefire agreement that stopped the

2020 war in Nagorno-Karabakh, she said that it is Russian border guards that should exercise “control over transport communications” between Nakhichevan and the rest of Azerbaijan.

“The Government of the Republic of Armenia recently published the “Crossroads of Peace” project, the basic principles of which make it clear that in case of the opening of regional communications, the Republic of Armenia should implement border and customs control in its territory through

Continued on page 4

Georgian Port Authorities Confirmed the Transit of French Bastions to Armenia

TBILISI — The APM Terminals Poti company confirmed to the Georgian service of Radio Liberty the transit of French weapons to Armenia through the port of Poti. According to media reports, the shipment includes Bastion multi-purpose armored vehicles.

“In this particular case, the cargo arrived from an EU country – France and was sent to Armenia – a country that is not subject to sanctions,” the company operating the port of Poti said in a statement. “In addition, in the absence of clear instructions from the Government of Georgia and restrictions imposed by international regulators, APM Terminals Poti is deprived of the ability to unreasonably refuse to accept cargo that is not sanctioned.”

Earlier, Azerbaijan “strongly condemned” France’s shipment of Bastion armored vehicles to Armenia, said Azerbaijani Foreign Ministry spokesman Aykhan Hajizadeh. The Azerbaijani portal Caliber.Az reported that on the night of November 11-12, Bastion armored vehicles manufactured by ACMAT were shipped to the port of Poti. “Components for Bastion have also been sent – the sender is the French company ARQUUS,” the message said.

Caliber.Az wrote that “military equipment sent by France for Armenia is moving through Georgia towards the Georgian-Armenian border,” noting that “Georgia has long refused the transit of French weapons to Armenia, but now, apparently, official Tbilisi has given consent.”

The Azerbaijani Foreign Ministry called on the international community to “refrain from arming Armenia, known for its aggressive policies and actions.”

“The transfer of the above-men-

tioned military equipment will serve to strengthen the destructive activities in the region and the military potential of Armenia, which for almost 30 years has kept part of the territories of the Republic of Azerbaijan under occupation and currently does not abandon aggressive policies and rhetoric. These steps by France, which positions itself as a promoter of international law and a supporter of peace and stability in the region, seriously question efforts to normalize relations in the region on the basis of mutual recognition and respect for the sovereignty, territorial integrity, and international borders of states and serve to aggravate the situation. Against the background of France’s smear campaign against Azerbaijan and destructive activities in the region, these steps, which serve the policy of militarization of Armenia, indicate that France is guided by misguided interests in the region. Armenia and France must put an end to the policy of armament and militarization in the region; these countries must finally understand that there is no alternative to peace and cooperation in the region,” Baku said.

The French publication Ouest France writes that the “Bastions” were originally intended for Ukraine, but in Kiev, they were considered too poorly protected from artillery fire and anti-tank missiles.

Georgian official departments do not comment on information about the supply of French military equipment. The Armenian media inquired about the position of the Armenian Ministry of Defense. “Other than official reports and statements on cooperation between Armenia and France in the field of defense, we currently cannot provide any additional information,” the Armenian department said.

Media Report: Armenia Buys Indian Anti-Drone Systems to Fight Azerbaijan’s Kamikaze UAVs

NEW DELHI — Armenia will reportedly buy \$41 million worth of anti-drone military equipment from India in a fresh arms deal between the two countries that have significantly deepened bilateral ties in the last few years.

Citing unnamed “officials,” the Indian news website Euarasiantimes.com reported on Wednesday that Yerevan has already signed a supply contract with the Indian company manufacturing the Zen Anti-Drone System (ZADS).

The deal calls for not only the delivery of an unspecified number of ZADS units to Armenia but also their maintenance and training of Armenian military personnel, the publication said, adding that the company, Zen Technologies, will open an office in Armenia for that purpose.

ZADS is a new system that can detect combat drones and neutralize them through communication jamming. The Indian army is due to receive the first such systems next March.

“The Zen Technologies Anti-Drone System is a proven technology, having been inducted in the IAF and now the Indian Army opting for it. And Armenia realizes that once Indian armed forces induct it, it must be good,” the source said.

The Armenian Defense Ministry did not confirm the report. It normally does not comment on its arms acquisitions.

The Azerbaijani army heavily used Turkish and Israeli-manufactured drones during the 2020 war in Nagorno-Karabakh and subsequent clashes along Azerbaijan’s border with Armenia. The

Armenian military is therefore keen to boost its air defenses.

India and Armenia have stepped up defense cooperation since the Karabakh war during which India’s arch-foe Pakistan strongly supported Azerbaijan. In September 2022, the Armenian Defense Ministry reportedly signed contracts for the purchase of \$245 million worth of Indian multiple-launch rocket systems, anti-tank rockets and ammunition.

Indian media reported afterwards that the two sides signed in November 2022 a \$155 million deal to supply Indian 155-millimeter howitzers to the Armenian army.

An Indian defense publication, idrw.org, reported in September this year that Armenia is due to receive a total of 90 ATAGS howitzers. Six of them have already been delivered to the South Caucasus nations while the 84 others will be shipped over the next three years, it said.

Since Ukraine war, Yerevan has been looking for other arms suppliers and Russia failed to provide the nation with ordered weapons worth around US \$400 million (it has not yet returned the money).

Late last month, Armenia signed two arms deals with France. One of them entitles it to buying three sophisticated radar systems from the French defense group Thales. The French and Armenian defense ministers also signed in Paris a “letter of intent” on the future delivery of French short-range surface-to-air missiles. No financial details of these agreements or delivery dates were made public.

CFPB Orders Citi to Pay \$25.9 Million

Continued from page 1

making it the third-largest bank by asset size in the United States.

Citi treated Armenian Americans as criminals who were likely to commit fraud. From at least 2015 through 2021, Citi targeted retail services credit card applicants with surnames that Citi employees associated with Armenian national origin as well as applicants in or around Glendale, California. The bank specifically targeted surnames ending in “-ian” and

“-yan.” Nicknamed “Little Armenia,” Glendale is home to approximately 15% of the Armenian American population in the U.S.

Intentionally denying credit to entire groups of people based on national origin is unlawful. Citi’s actions violated the Equal Credit Opportunity Act. Citi managers trained and directed employees to take part in the bank’s plan to single out Armenian Americans applying for retail services credit cards because of stereotypes Citi projected onto an entire national-

ity. Specifically, Citi harmed consumers by:

Citi’s supervisors taught employees how to discriminate against people of perceived Armenian descent. A primary tool for identifying who to discriminate against was surname suffixes. When Citi identified credit card applicants as potentially being of Armenian national origin, the bank applied more stringent criteria to their applications, including denying them outright and requiring additional information or placing a block on the account. Employees were instructed to avoid discussing the illegal discriminatory practice in writing or on

recorded phone lines.

When Citi denied credit applications because of applicants’ perceived Armenian national origin, Citi employees lied about the specific reasons for the adverse actions. At one point, a Citi employee explained it had been a while since they had denied an application because of a consumer’s Armenian surname, and wanted a suggestion on how to cover up the discrimination. The response was to decline the credit card application due to suspected credit abuse, which essentially blamed the applicant for the denial.

The Guardian: BP Projects Have Helped Fund Azerbaijan Military Aggression

BP's fossil fuel projects in Azerbaijan have helped fund the military aggression against Karabakh Armenians through the transfer to billions of dollars to the Azerbaijan government since 2020, a campaign group has claimed.

Global Witness said Azerbaijan's share of two large oil and gas projects operated by the British oil company had earned its government more than four times its military spending since 2020, the year that war broke out in the disputed territory of Nagorno-Karabakh.

Analysis by the NGO suggested that Azerbaijan's economic reliance on BP, its largest foreign investor, had indirectly helped to fund Azerbaijan's military aggression against ethnic Armenians in the contested region, which has forced more than 100,000 people to flee the territory since early September.

In the same month senior figures representing BP, including its chair, Helge Lund, and former chief executive John Browne, visited Baku to attend the 100th birthday celebrations of Azerbaijan's late former president Heydar Aliyev and reiterate its commitment "to long-term partnership with Azerbaijan", according to a company statement.

BP's financial disclosures show it has supplied Baku with oil and gas worth almost \$35bn on the global market since 2020. This sum is more than four times the government's military spending over the same period, which reached \$7.9bn, according to the Stockholm International Peace Research Institute.

Dominic Eagleton, senior campaigner at Global Witness, said: "BP's longstanding partnership with the Aliyev 'dictatorship' has funded Azerbaijan's militarisation and aggression against Armenia. BP has been happy to keep drilling, having learned nothing from the historic mistake it made in Russia."

"Funding violent dictators is always a bad strategy," Eagleton said.

A spokesperson for BP said the company has "been present in Azerbaijan for three decades and we remain committed to operating a safe, reliable, and resilient energy business in the region".

BP holds the largest share of Azerbaijan's oil and gas projects alongside other foreign oil companies, including the US firm Exxon Mobil, Norway's Equinor and the Russian company Lukoil, which hold small minority stakes in the projects.

Special Forces of Armenia, Greece and Cyprus Hold Joint Military Exercises

ATHENS — The special forces of Armenia, Greece and Cyprus held trainings in Nea Peramou, Attica, from November 6 to 10, the General Staff of Greek National Defense informs.

In the framework of international cooperation planning, the armed forces participated in the tripartite joint train-

ing of the special forces of Greece, Cyprus, and Armenia, which was held in Nea Peramos, Greece, noted the respective statement.

These joint military exercises are part of the 2023 joint action plan between Armenia, Greece, and Cyprus.

PM Pashinyan Meets with US Assistant Secretary of State James O'Brien

PARIS — Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan had a meeting today with US Assistant Secretary of State James O'Brien on the sidelines of the "6th Paris Peace Conference" in Paris, the government press service reported.

Pashinyan emphasized the role of the US in the Armenian-Azerbaijani peace process. The continuation of the peace process based on the principles agreed upon at the trilateral meetings held in Brussels on May 14 and July 15, 2023 was highlighted.

The Prime Minister touched upon the project of the Armenian Government "Crossroads of Peace" and added that the unblocking of the regional transport infrastructures should be based on the principles of sovereignty, jurisdiction, reciprocity and equality.

The problems of more than 100 thousand refugees from Nagorno-Karabakh as a result of Azerbaijan's ethnic cleansing policy, as well as the steps of the Armenian Government to overcome them were touched upon.

The assistance of the international community in solving the

existing problems was emphasized.

Addressing the Silk Road international conference in late October in Tbilisi, Georgia Armenian PM Nikol Pashinyan unveiled the 'Crossroads of Peace' project, saying the South Caucasus region needs a stable peace, which is difficult to achieve without open roads.

"Open borders, economic, political, cultural ties are impossible without open roads. For this reason, our government has created and presents the 'Crossroads of Peace' project as an important part of the peace agenda," he said.

Pashinyan Meets with International Criminal Court Prosecutor Karim A. Khan

Prime Minister Nikol Pashinyan met on Friday with the chief prosecutor of the International Criminal Court (ICC) Karim A. Khan on the sidelines of Paris Peace Conference held in the French capital.

Pashinyan's press office said he discussed with the British prosecutor "issues relating to international justice and law as well as other topics of mutual interest."

French Journalists Win Fondation Varenne Prize for Report on Nagorno Karabakh

PARIS — French journalists Pierre Sautreuil and Thomas Guichard have won the Varenne Young Journalist Award for their Les dessins perdus du Haut-Karabakh (The lost drawings of Nagorno-Karabakh) article published in La Croix Hebdo.

Les dessins perdus du Haut-Karabakh is a story of how drawings found in an abandoned village in Nagorno-Karabakh helped retrace the

story of an Armenian family in exile.

The Varenne Foundation encourages and promotes the profession of journalists, in all media, through: the Varenne Journalists Prize, awarded annually to journalists (professionals and students in journalism schools) from the written press, radio and television, as well as to photographers, juries made up of the big names in the profession.

Armenian FEMINNO Conference on Women and Innovation in San Francisco

Recently, the first outgoing conference of FEMINNO, the biggest female innovation platform in Armenia and in the Caucasus, was held in San Francisco California, which the organizers called “satellite” conference.

“Having had serious success in Armenia for two years, we realized that it is time to export the unique brand we have created and start bringing together the women engaged in innovation in the diaspora and foreign communities as well as the men who support the cause,” says Seda Papoyan, the founder of FEMINNO.

The theme of the FEMINNO satellite conference in San Francisco was “AI and Inclusive Innovation”, around which more than 100 Armenian and American specialists from both technology and other innovative fields gathered. Among the speakers, the organizers of FEMINNO managed to attract some very influential names in the Silicon Valley, including the former VP of Engineering of Twitter/X, now the Executive Director of Emerson Collective, as well as the Secretary of the Board of TUMO – Raffi Krikorian, the Head of Legal PMO at Meta – Emmanuelle Brissaud, serial entrepreneur in AI – David Yang, executive director of Excelerate Global – Seline Karakaya, SADA CFO Lusine Yeghiazaryan, founder of Generation She – Avni Barman, recognized Armenian serial innovator and entrepreneur Zarik Boghosyan, Armenian International Women’s Association’s (AIWA) San Francisco branch members and others. Leading specialists from Google, Slack and other technological and innovative companies were among the participants of the conference.

The first FEMINNO satellite con-

ference was supported by a number of organizations from Armenia and the United States. The event was hosted by the Krouzian-Zekarian-Vasbouragan Armenian School of San Francisco, welcoming this unique initiative in their Saroyan hall.

“We are delighted with this initiative not only for its unique innovative content, but especially with the courage that this team of Armenian women was able to conceive, develop and implement such an event to bring it to San Francisco,” the speakers said.

Mariam Torosyan, the founder of the Safe YOU platform, also participated as a speaker of FEMINNO from Armenia. And since one of the main directions of the FEMINNO platform is the promotion of women’s participation in innovative fields, through a video address the organizers also made the voice of Artsakh women heard in San Francisco by involving Nina Shahverdyan, a young teacher and blogger who was displaced from Stepanakert, Artsakh.

“In the near future, we will launch a special “digital rebuilding” program for women forcibly displaced from Artsakh, for which the online fundraising continues these days,” said Seda Papoyan.

With the first outgoing conference in San Francisco, the founder of the FEMINNO platform announced the start of a series of satellite conferences, with the help of which it will be possible to create an active network of innovative Armenian and local women, as well as men who support them, and create bigger results together. FEMINNO 2024 will be held in Armenia on July 27-28, and before then the organizers plan to send at least one more “satellite” to a continent.

Prime Minister of Armenia

Continued from page 1

nia, the President of France, the Chancellor of Germany and the President of the European Council was emphasized in the matter of the normalization of relations between Armenia and Azerbaijan.

Reference was made to the humanitarian problems of more than 100,000 persons forcibly displaced from Nagorno-Karabakh as a result of Azerbaijan’s ethnic cleansing policy, as well as to the steps taken by the Armenian government to overcome

them. The support of the international community in solving the existing problems was highlighted.

Issues related to further deepening and expansion of Armenian-French cooperation in economy, infrastructure development and other fields were also discussed. The parties expressed their willingness to consistently continue the work in that direction.

Nikol Pashinyan and Emmanuel Macron exchanged thoughts on the issues of regional peace and stability, as well as Armenia-European Union cooperation.

Nairi Bandari Receives Jury’s Choice Award for “Eyes on Artsakh” Documentary

SAN JOSE – Nairi Bandari has been honored with the prestigious Jury’s Choice Award at the Golden Gate International Film Festival for her documentary film, “Eyes on Artsakh.” This short poetic documentary takes viewers on a captivating journey to Artsakh/Nagorno Karabakh, providing a profound glimpse into the experiences and emotions of the region’s inhabitants.

“Eyes on Artsakh” delves into the lives of ordinary people residing in the villages of Artsakh/Nagorno Karabakh, following the 2020 invasion by Azerbaijan. The documentary showcases the resilience and spirit of these individuals as they rebuild their lives in the aftermath of a devastating war that claimed the lives of 5000 brave soldiers and civilians.

The film has not only captivated audiences with its poignant storytelling but has also contributed to the awareness and correct pronunciation of the region’s name. Nairi Bandari expressed her satisfaction, saying, “Now more people can pronounce Artsakh correctly. I have accomplished my goal!”

The Golden Gate International Film Festival (GGIFF), powered by Net Effect Media Inc., is dedicated to showcasing the immense talent of filmmakers worldwide. The festival provides a platform for creative minds to exhibit their work in North America and across the globe. Net Effect Media (NEM), the organization behind GGIFF, was established in 2000 and has since distributed and marketed over 250 films through various mediums such as theaters, home video, television, pay-per-view, video-on-demand, and mobile applications. NEM has also ventured into offering pay-per-view services on its own platform. GGIFF strives to offer opportunities

to content creators from all corners of the world, enabling them to reach the widest possible audience.

For more information about the Golden Gate International Film Festival and to discover the recent winners, visit goldengateinternationalfilmfestival.com.

Nairi Bandari was born and raised in Iran, but always had an appetite to explore the world.

Upon completion of her studies at the French University of Armenia, she embarked upon a journey to the diverse city of Los Angeles, driven by her passion for visual arts and photography. Presently, she thrives as a student of documentary production at California State University of Northridge, simultaneously immersing herself in the creation of captivating films that embody the essence of truth.

Nairi Bandari extends her gratitude to the following individuals and groups who supported her in the making of “Eyes on Artsakh”: Christina Khachaturyan, Dzia Vartabedian, Hermine Avagyan, Maria Karapetyan, She Loves Collective.

EU Foreign Ministers Approve Expansion

Continued from page 1

been clear: any violation of Armenian territorial integrity would be unacceptable and would have severe consequences for the quality of our relations,” the EU foreign policy chief stressed.

Borrell called for the resumption of negotiations between Armenia and Azerbaijan based on the work done by the president of the EU Council.

“We need a peace treaty to be concluded, and we are committed to continue our mediation role,” Borrell said, adding that the EU Foreign Ministers had decided to invite Armenian

Foreign Minister Ararat Mirzoyan to join them on the margins of the next or one of the upcoming Foreign Affairs Council meetings.

The decisions of the EU foreign ministers are to be submitted to the European Commission in the time to come. The Commission then is to present proposals on their implementation. It is expected that at that time it will become clear to what extent and how the European Union mission (EUMA) deployed in Armenia can be expanded, and what kind of aid Yerevan can expect from Brussels. The decisions of the European Commission, in turn, must be ratified by the 27 EU member states.

Armenia Has Never Agreed

Continued from page 1

its state institutions,” Ani Badalyan said in response.

She reminded that a special department was recently created within the National Security Service of Armenia to ensure the safety of these communications, as well as the safe pas-

sage of goods, cargo, vehicles and people in case of the opening of regional communications.

“The Republic of Armenia has never, in any document, agreed to any limitation of its sovereignty, and control of a third country cannot be established over any part of its sovereign territory,” the Spokesperson stated.

Պատմութեան Էջերից

Յարգելի խմբագրութիւն,
Ներկայացնում ենք պատմական մի փաստաթուղթ, որ գտել էինք լեզուաբան Անժէլ Քիւրքճեանի արխիւում: Հալւայի Կիլիկեան վարժարանի վերաբերուող այս փաստաթուղթը երկար շրջապտոյտից հետոյ դրուած էր մեր առջեւ: (Կ.Տ.Գ.)
Ահաւասիկ.

Կիլիկեան ճեմարանի շրջանաւարտից նկար (1930-ականների վերջը). Առաջին շարքում, աջ կողմի առաջինը՝ Ե. Պապայեան, ծախ կողմի առաջինը՝ Ա. Ծառուկեան (չգիտեմ միւս անունները): Իսկ աղջիկների կենտրոնում՝ Ա. Քիւրքճեան:

«Սիրելի՛ Անժէլ,
Մարգարտաշար այս ձեռագիրը աւելի քան 65 տարի է Վեր գուրգուրանքով կը պահեմ, որպէս թանկագին յիշատակ:
Ձերմագին սիրով՝
Երուանդ Պապայեան
12 Փետրուար 2008»

Այս թուականին ձեռագիրը յանձնուած է հեղինակին՝ Անժէլ Քիւրքճեանին: Իսկ մենք, երբ արդէն թէ՛ Ե. Պապայեանը եւ թէ՛ Ա. Քիւրքճեանը հեռացած էին մեզնից, 2022 թուին, այն պատճէնահանելուց հետոյ, ուղարկել ենք Հալւայի Կիլիկեան ճեմարանի «Անժէլ Քիւրքճեան» գրադարանին: Հայ աշակերտի դաստիարակութեանը վերաբերող այս գրութիւնը, որ կիրառելի է նաեւ մեր օրերում, հետեւեալն է.

Կիլիկեան վարժարանի 1942-43 Ուսումնական Տարեշրջանի Ա. Մնողական ժողովը տեղի ունեցաւ 17 Յունուար, Կիրակի կէսօրէ առաջ: (Ա. Քիւրքճեանը այդ տարիներին ուսուցչուհի էր Կիլիկեան վարժարանում, իսկ տնօրէնն էր Ե. Պապայեանը- Կ.Տ.Գ.):

Ներկայ էին մօտ 350 երկսեռ ծնողներ:
Հետեւեալը խօսուած է այս ժողովին մէջ:

Բարոյական Դաստիարակութեան Կարեւորութիւնը
Շատեր կը կարծեն թէ դպրոցներուն պարտականութիւնն է լեզուներ եւ գիտութիւն սորվեցնել, եւ թէ դպրոցի մը համար նկատի առնուելիք միակ պարագան՝ աշակերտին խօսած քանի մը Ֆրանսերէն եւ Անգլերէն բառերն են: Եթէ միայն այս ըլլար մեր գործը՝ կը խորհիմ թէ աւելորդ պիտի ըլլար ա՛յսքան շատ հայ նախակրթարաններ պահել:
Դպրոցներուն պարտականութիւնը չի սահմանափակուիր այս կրաւորականութեան մէջ:
Այդ պարտականութիւնը մաս-

նաւորաբար կը կայանայ աշակերտին հոգին մշակելու, անոր լա՛ւ յատկութիւնները զարգացնելու բարոյական դերին մէջ:

Նորածին մանուկը իր ներաշխարհին մէջ ունի, ծնած վայրկեանին, լաւ յատկութիւններ եւ գեշ մոլութիւններու սերմեր՝ որոնց զարգացումին կախում ունին իւրաքանչիւր աշակերտի նկարագիրն ու ապագայի յաջողութիւնը: Դպրոցը հաւաքական ճիգ մըն է, լծուած գեշ մոլութիւնները արմատախիլ ընելու եւ լաւ յատկութիւնները զարգացնելու դժուար գործին:

Մենք կը ջանանք աշակերտին հոգին օժտել բարոյական արժանիքներով եւ մշակել անոնց սիրտը՝ պայքարելով գէշ ազդակներու դէմ:

Ահա հոս են որ իրարու կը բաղխին աշակերտ եւ ուսուցիչ, որովհետեւ աշակերտը չի կրնար ըմբռնել թէ իր գեշ մէկ բնագրը սրբազրելու համար է որ ուսուցիչը կը պատժէ գինք, չի կրնար ըմբռնել ու կ'ըմբոստանայ, կը ջղագրգուրի:

Նման պարագաներուն եթէ ծնողք քաջալերեն աշակերտը եւ ձայնակցին իրեն՝ ամբաստանելով պատժող ուսուցիչն ու բւ ըննադատելով գայն առանց վերապահութեան (բան մը որ դժբախտաբար յաճախ կը պատահի ու ան ալ դրացիներուն, մեծ ու պզտիկ աշակերտներու ներկայութեան. «Այդ Պրն.-ին Օ.-ին կը ցուցնեմ, ձեռքը կոտրէր տէ չգարնէր չօճուխիս»): Ի պէտ սպառնալիքներ սովորական բաներ են, կայ բարձրագոյն հայհոյանքն ալ՝ տակաւին):

Է՛, լա՛ւ ուրեմն, այդ ծնողք պէտք է գիտնան որ լմնցած է, այդ աշակերտը դատապարտուած է բարոյապէս իջնալու, շփացումը գայն օր մըն ալ բարոյապէս պիտի դարձնէ իրենց դէմ, անակնկալ անպատկառութեամբ եւ սքրթածութեամբ: Իրենց զաւակը սիրող ծնողք, անո՛ր իսկ շահերուն համար, նման պարագաներուն կը սաստեն գայն, իրաւունք տալով պատժող ուսուցչին ու երբեք չեն

թոյլատրեր որ դժգոհութիւն յայտնէ ուսուցչի մասին ու յետոյ, առանց իրենց զաւակին գիտութեան, կու գան դպրոց, ներկայանալով մեզի՝ բացատրութիւն կ'ուզեն մեզմէ, որպէսզի տրուած թերութեան մասին միասին խորհրդակցինք եւ դարմանումին աշխատինք գործակցաբար:

Յարգելի՛ ծնողք, քաջալերեցէ՛ք դպրոցը, որ պայքարին ձեր զաւակներուն թերութիւններուն ու մոլութիւններուն դէմ, մի՛ հակադէք անոնց այս օգտակար աշխատանքին՝ պատժուելու պարագային շոյելով ու շփացնելով զանոնք:

Մեր պարտականութիւնն է լաւ յատկութիւններով օժտել մեզի յանձնուած դեռատի հոգիները՝ որպէսզի անոնք վաղը ըլլան մաքուր նկարով պարկեշտ, ազնիւ կիներ ու մարդիկ: Մեր պարտականութիւնն է սիրցնել տունն ու ընտանիքը ձեր զաւակներուն, արգիլելով փողոցի հետ անոնց յարաբերութիւնը: Փողոցը ամենանպաստաւոր միջավայրն է գէշ մոլութիւններու զարգացումին եւ արագացումին:

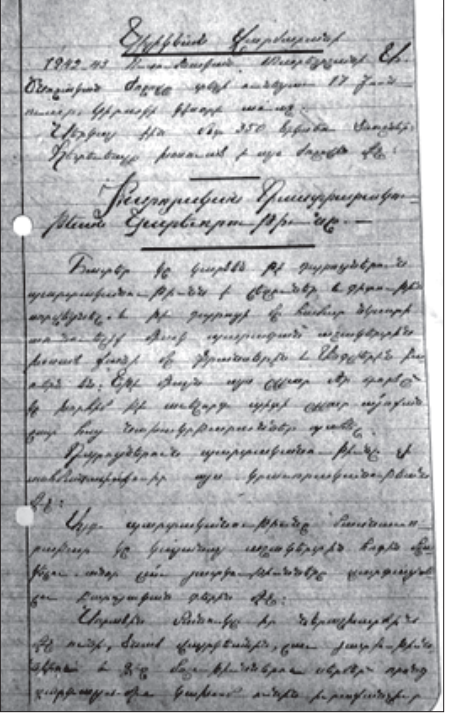
Ամենէն առաջ դո՛ւք, մայրեր՛ր, դո՛ւք պիտի ձեռք երկարէք դպրոցներուն, գործակցիք մեզի բացարձակ վստահութեամբ:

Այլպէս, ճիշդ այն պահուն երբ կ'ակնկալէք որ անոնք, ձեր զաւակները փոխադարձ սիրոյ անուշ ժպիտով մը վարձատրեն ձեր տարապայման յոգնութիւններն ու ցաւերը՝ կը լքեն ձեզ՝ ու կ'երթան յանձնուելու աղտոտ, գոհնիկ բարեկամութիւններու՝ լքելով ձեզ ծանր ու դժան յուսախաբուութեան մը անմխիթար արդիւնքներուն մէջ: Ու այն ատեն ի զուր պիտի ծեծէք ձեր ծունկերը, ամէն միջոց անգոր պիտի ըլլայ այլեւս ու ժամանակը՝ անվերադարձ:

Հո՛ս, դպրոցական գրասեղաններու առջև միայն կարելի է կռել անոնց հոգիները: Համախմբինք մեր ուժերը ու նուիրուինք դաստիարակութեան այս նուիրական գործին: Միշտ միասին, համախոհ,

ամէն բանէ առաջ աշակերտին մէջ գորացնելով յարգանք եւ սէր: Մենք՝ ձեզի հանդէպ եւ դո՛ւք՝ հանդէպ մեզի:

Եւ յետոյ՝ պէտք է ըմբռնեն մեր ընտանիքները թէ այս միջա-

Ա. Քիւրքճեանի ձեռագիրը

վայրը օտար է, թէ հայու կեանքը այս չէ: Հայու կեանքը՝ այս անորոշութեան մղձաւանջով ու տնտեսական բիրտ դժուարութիւններով գալարուող անկայուն օրերը չեն: Անոնք պէտք է ունենան մեր հայրենիքին երազը, պէտք է ապրին հաւատքով: Այլպէս, եթէ անոնց խօսինք մեր դժբախտութեանց մասին միայն, եթէ զանոնք ընկճենք մեր տնտեսական մտահոգութիւններով՝ անոնց մանկութեան երջանիկ օրերուն կը ծերացնենք անոնց հոգին: Կ'ունենանք թոյլ, հոռետես եւ հիւանդագին սերունդ մը:

Խնայեցէք ձեր զաւակներուն, ազնիւ հայրեր ու մայրեր, մի՛ խօսիք անոնց մեր աղքատութեան ու միայն մեր սեւ դժբախտութեան մասին:

Շար.ը էջ 15

Clothing Drive
DONATE NEW CLOTHING FOR ARTSAKH FAMILIES
Preferably for Children

In Unity is Strength

DROP OFF BY NOV 15

AGBU
ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION
WESTERN REGION

2495 E Mountain St
Pasadena, CA 91104
Mon- Sat 9am-5pm
(626)794-7942

6844 Oakdale Ave
Canoga Park, CA 91306
Mon- Fri 8am-4pm
(818)883-2428

Միհրան Թումանյան Կոմիտասի Արժանաւոր Սանը

ԴՈԿՏ. ՄԻՆԱՍ ԳՈՏԱՅԵԱՆ

Այս տարի կը լրանայ արեւմտահայ երաժշտական կեանքի արժանաւոր դէմքերէն մէկուն՝ Միհրան Թումանյանի մահուան 50-ամեակը: Ան ի սպառ կորուստէ փրկեց հարիւրաւոր երգեր, որոնք յօրինած էր հայ շինականը իր դարաւոր հայրենիքի տարածքին՝ փաստօրէն շարունակելով իր ՄԵԾ ՌԻՍՈՒՑԻՉԻՆ՝ ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ գործը:

Միշտ բարետես, կոկիկ հագուած եւ սովորաբար աղուոր ժապաւէն մը վզին, ան կը գբօսնէր իր եղբօրորդիին՝ մեր շատ սիրելի ամերիկահայ ընկերօջ՝ Տիգրան Թումանյանի հետ: Շատեր սովոր էին այս տեսարանին, յատկապէս Աբովեան փողոցի կրպակներու վարիչները, որոնք մօտենալով գոյգին, կը հարցնէին. «Ինտո՞ր էք, մայեսթրօ»: Այն աստիճան բնորոշ էր այս գոյգը, որ «Հայրիկ» շարժապատկերի բեմադրիչը տեսարան մը նուիրած էր «հայր եւ որդի» նկատուող Թումանյաններուն:

Սփիւռքահայ ուսանողներու, ինչպէս առհասարակ Երեւանի երաժշտասէր հասարակութեան համար, ան կոմիտաս վարդապետի կենդանի ներկայութիւնն էր: Արդարեւ, Միհրան Թումանյան Կոմիտասի հինգ յայտնի սաներէն էր, ինչպէս Բարսեղ Կանաչեան, որոնց վրայ Հայր Սուրբը առանձին առանձին ջանք թափած էր որ շարունակեն իր սկսած գործը: Թումանյանին բախտ վիճակուած էր բանահաւաքութիւնը: Երկար ու տքնաջան աշխատանքներէ ետք լոյս տեսաւ այդ նիւթերուն երեք ժողովածուները 1973-1986 թուականներու ընթացքին: Երեւանի մէջ՝ «Հայրենի երգ ու բան» վերնագրով:

է որ կոմիտաս վարդապետ յատուկ դասընթացքով մը զայն կը պատրաստէ որպէս երաժշտական գործիչ: Ցեղասպանութենէն ետք Կոմիտասի սաները զիրար կը գտնեն 1918 թուին ու կ'որոշեն շարունակել իրենց ուսուցիչին գործը: Երիտասարդ Միհրան իր ճիւղին մէջ մասնագիտանալու նպատակով երկու տարի կ'ուսանի Փարիզի մէջ 1920-1922 տարիներուն:

1923 թուականին Մ. Թումանյան կը մեկնի ԱՄՆ, ուր կը հիմնէ «Հայ երգ» ընկերութիւնը, որ հասարակութեան առջեւ հանդէս կու գայ Կոմիտասի եւ Բարսեղ Կանաչեանի խմբերգերու կատարումով: Միաժամանակ Թումանյան մեծ բծախնդրութեամբ կը հաւաքէ ու կը մշակէ Արեւմտեան Հայաստանի տարբեր գաւառներէ Ամերիկա հաստատուած հայութեան բեկորներու երգն ու երաժշտութիւնը:

Հայրենադարձութեան վառ օրինակ մը հանդիսացաւ Միհրան Թումանյան, երբ 1965 թուականին Միհրան Թումանյան իրականացուց իր երազը եւ հաստատուեցաւ Խորհրդային Հայաստան՝ շրջապատուեցաւ երաժիշտներով ու արհեստավարժ կատարողներով: Հայրենի պետութիւնը զայն ապահովեց թոշակով եւ կոկիկ

բնակարան մըն ալ տուաւ Աբովեան փողոցին վրայ գտնուող Երեւան պանդոկին մէջ (այժմ Գրանդ Թիւլիփ, Grand Tulip, Yerevan): Հայաստանի Գիտութիւններու կաճառի արուեստի հիմնարկը Թումանյանի համար հնարաւորութիւն ստեղծեց հանգիստ պայմաններու ներքոյ հրատարակութեան պատրաստել տասնամեակներու ընթացքին անոր հաւաքած գործերը, եւ այսպէս լոյսին կու գան «Հայրենի երգ ու բան» ժողովածուի չորս հատորները՝ 1973-2005 թուականներու ընթացքին: Կը փրկուին հարիւրաւոր տոհմիկ երգեր ու երաժշտական կտորներ: Թումանյաններու թանկագին «Հաբաբըր»ը (հօրեղբայր) կը սիրէր կրկնել. «Ես հասկցայ, որ իմ աշխատանքներս գնահատողները հո՛ս են»:

Միհրան Թումանյան վախճանեցաւ 1973 թուի Հոկտեմբեր 28-ին, Երեւանի մէջ: Հայրենի պետութիւնն ու երաժշտական աշխարհը յաւուր պատշաճի պաշտօնական յուղարկաւորութիւն մը կազմակերպեցին եւ անոր յոգնատանջ մարմինը ամփոփուեցաւ Նուպարաշէնի պանթէոնին մէջ:

Տողբուս հեղինակը ներկայ էր վերջին հրաժեշտին: Անձրե-

Շար.ը էջ 18

ԱՆՎՃԱՐ

ԳԱՂԹԱԿԱՆԱԿԱՆ ՕՐԻՆԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆԵՐ

ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ, ԿԱՃԱՌԻ ԵՒ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ՀԱՄԱՐ

ՔԱԼԻՖՈՐՆԻՈՅ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՔՈԼԵՃՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Դիրաւ դասաւորեցէ ձեր առաջին ժամադրութիւնը առցանց՝ պատճենագրելով (scanning) այս ծածկագիրը ձեր Հեռաձայնի տեսախցիկի «Էփ»ով կամ երթալով՝

FINDYOURALLY.COM

#FINDYOURALLY

Լիբանան ՍԴՀԿ «Աղասի» Մասնաճիւղի Կազմակերպած Հանդիպում-Ձրոյցը

Կազմակերպութեամբ ՍԴՀԿ «Աղասի» մասնաճիւղի վարչութեան, Ուրբաթ, 3 Նոյեմբեր 2023-ին, ՀՄՄ Պէյրութի ակումբի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ հանդիպում-զրոյց մը՝ «Երիտասարդութիւնը. Լուռ ճնշումներ եւ խնդիրներ» խորագրով, ներկայութեամբ ՍԴՀԿ Լիբանանի Շրջանի Վարիչ մարմինի ատենապետ Ընկ. Վանիկ Տագէսեանի, Կեդրոնական վարչութեան անդամ Ընկ. Ալեքսան Բէօշկէրեանի: Որպէս օր-

ներէն իւրաքանչիւրը, չարաչառութիւն եւ մոլորութեան վտանգը, ապա աւելի մանրամասն խօսեցաւ նաեւ ընկերային հաղորդակցութեանց համացանցային հարթակներու չարաչառութիւնը պատճառով յառաջացած անհատական եւ հաւաքական ախտերը: Ընկ. Ճէրէճեան բացատրեց, որ ծխախոտի, թմրանիւթերու եւ բախտախաղի մոլորութիւնը աւելի ցայտուն եւ համատարած են այսօր մասնաւորաբար ընկերային հա-

ուան բանախօս հրաւիրուած էր Սահակեան Լեւոն Մկրտիչեան Գոլէճի նախկին տնօրէն Ընկ. Նազօ Ճէրէճեանը: ՍԴՀԿ «Աղասի» մասնաճիւղի բացման խօսքը արտասանեց Ընկ. Յակոբ Վասիլեան՝ ամփոփ գիծերու մէջ ներկայացնելով երիտասարդութեան վիճակը եւ Ընկ. Նազօ Ճէրէճեանի կենսագրական գիծերը: Լուսանկարներու եւ տեսանիւթերու ցուցադրութեամբ, Ընկ. Ճէրէճեան նախ ներկայացուց այսօր մեր առջեւ պարզ ուսած երիտասարդութեան վիճակը, գլխաւոր մարտահրաւէրներն ու խնդիրները: Ան մասնաւորաբար անդրադարձաւ ծխախոտի մոլորութեան, թմրանիւթերու գործածութեան, առցանց բախտախաղերու տարածումին: Բանախօս ընկերը հակիրճ ծանօթացուց նշեալ երեւոյթ-

ղորդակցութեանց հարթակներուն եւ էջերուն պատճառով: Ան կարծիք յայտնեց, որ թէեւ նշեալ խնդիրներու լուծումի որոշ պարտականութիւն կը կրեն ծնողքն ու դպրոցը, սակայն ծանրագոյն բեռը կուտակուած է ակումբներուն ու եկեղեցւոյ ուսերուն, որոնք պէտք է կարենան արդիական զարգացած միջոցներով հասնիլ պատանիներուն եւ երիտասարդներուն, հաղորդակցիլ ու համագործակցիլ անոնց հետ, որպէսզի անոնք իմանան կեանքի առողջ ուղին, զբաղին մարզանքով ու գերծ մնան իրենց ներկան ու ապագան քայքայող փորձանքներէն: Ապա տեղի ունեցաւ միտքերու փոխանակում ներկաներուն միջեւ, որմէ ետք երիտասարդութիւնը յուզող այս խիստ կարեւոր ձեռնարկը իր աւարտին հասաւ հիւրասի բոլորութեամբ:

Երիտասարդ Արուեստագետներու Բացառիկ Ելոյթը Թորոնթոյի Մէջ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԴԵՐՉԱԿԵԱՆ

Քաղաքիս քաջածանօթ երեք արժանաւոր հայ երիտասարդ արուեստագետներ հանդէս եկան 5 Նոյեմբեր 2023 Կիրակի օր, յետ միջօրէին Թորոնթոյի «Աղա խան» թանգարանի գեղեցիկ սրահին մէջ: Սրահը լեցուն էր օտարներու կողքին մասնաւորաբար հայ երաժիշտասէրներու ընտրեալ հոծ բազմութեամբ, որոնք եկած էին երիտասարդները քաջալերելու եւ իրենց արուեստը վայելելու: Երիտասարդներու կատարումները երաժշտական վայելքի անմոռանալի պահեր ապրեցուցին ներկաներուն:

Իրար յաջորդ կերպով մեկնաբանեց բոլորին կողմէ քաջածանօթ եւ սիրուած ֆրանսերէն կտորներ: «Սու լեօ սիէլ տը Բարի» Sous le ciel de Paris, «Լա վի աՆ ուոյ» La vie en rose, «Աբրէ էօն ուել» Apres un reve, «Պեսամէ մուչօ» Besame mucho կտորները, զանոնք մեներգեց իր հրապուրիչ ձայնով եւ իւրապատուկ բարձրորակ արուեստով մը արժանանալով բոլորին ջերմ գնահատանքին:

«Տիվայն Տրիմս» -Աստուածային երազներ- կոչուած այս ձեռնարկին իրենց մասնակցութիւնը բերին սիրուած օփերայի երգչուհի քոլորաթուրա սփրանսօ Լին անոյշ Իշնար, որ «Թորոնթօ Ֆիլհարմոնիք նուագախումբի», «Գանատիան օփերա ընկերութեան» եւ «Մինֆոնիա Թորոնթօ» սենեկային նուագախումբերու ելոյթներուն մէջ զանազան նշանաւոր օփերաներու ընթացքին յաջող ելոյթներ ունեցած է:

Ապա Կոմիտաս վարդապետի «Վաղարշապատ» պարը դաշնակահար Արթուր Միսքճեանի կողմէ գեղեցիկ կերպով մեկնաբանուեցաւ: Յաջորդեց Համբարձում Պէրպէրեանի «Անոր» կտորը, որ ներկայացուցաւ սփրանսօ Լին Ա. Իշնարի եւ դաշնակահար Արթուր Միսքճեանի կողմէ:

Նախկին Պոլսահայ, այժ Թորոնթոյաբնակ բոլորին ծանօթ տաղանդաւոր դաշնակահար Արթուր Միսքճեան, Գանատայի, Ամերիկա Միացեալ Նահանքներ, Իտալիոյ, Սպանիոյ, Մեքսիքոյի եւ Թուրքիոյ մէջ իր սարքած բացառիկ համերգներով եւ իր վերամշակումներով բոլորին ուշադրութիւնը գրաւած արժանաւոր արուեստագետ մըն է:

Երեք արուեստագետները այս անգամ բեմ բարձրացան եւ մեկնաբանեցին Խաչատուր Աւետիսեանի «Որտեղ գտնեմ քեզ» կտորը:

Պոլսահայ ընտանիքի գաւակ, սաքսոֆոնիստ Կարպիս Շահսուվար, Թորոնթոյի երաժշտասէրներուն համար յայտնութիւն մը եղաւ իր սաքսոֆոնի գեղեցիկ նուագով: Ան շքանաւարտ եղած է Համպըր քոլէժի ճազային կատարողական ծրագրէն, մասնակցած է Թորոնթոյի մէջ զանազան փառատօներու որպէս ճազի երաժիշտ, ներկայիս երաժշտութեան ուսուցիչ է եւ նաեւ փողային երաժշտական գործիքներու հմուտ արուեստագետ մը:

Առաջին բաժնի վերջին կտորը Շարլ Ազնաւուրի նշանաւոր «Լա պոհեմ»-ը բացառիկ գեղեցկութեամբ եւ հոյակապ կերպով ներկայացուցին Արթուր Միսքճեան եւ Կարպիս Շահսուվար որոնք արժանացաւ բոլոր ծափահարութիւններու:

Ճազ, պար, դասական եւ հայերէն կատարումներէ բաղկացած յայտագիրը սկսելէ ստաջ սփրանսօ Լին Ա. Իշնար կտորներու մասին հակիրճ տեղեկութիւններ փոխանցեց եւ առաջին առթիւ հանդէս եկաւ եւ մեկնաբանեց իր վիճակ Պերլինի «Ռիչինկ ֆոր տը մուն» Reaching for the moon կտորը: Այս կտորին վերամշակումը կատարուած էր Սերուժ Գրաճեանի եւ Արթուր Միսքճեանի կողմէ: Այնուհետեւ Լին Ա. Իշնար

Միջնարարէ ետք, երեք արուեստագետները կրկին բեմ բարձրանալով մեկնաբանեցին Քուրթ Վէլիլի «Շուքալի» դասական կտորը: Որու յաջորդեց Ռոպէրթ Ամիրխանեանի ստեղծագործութիւններէն «Դու՛ ինչպէս մի աստղ», «Կարմիր ծաղիկ մը գարունի» եւ «Երազ իմ երկիր հայրենի» երգերը:

Երկու երաժիշտ արուեստագետներ այս բաժնին մէջ ներկայացուցին Աւնօ Պապաճանեանի «Էլեգիա» կտորը: Ապա երեքը միասնաբար ներկայացուցին Լէոնարտ Պէրնշթայնի դասական «Տրիմ ուրթ մի» Dream with me կտորը: Որպէս վերջին երգ ներկայացուցաւ Աւնօ Պապաճանեանի «Չըքնաղ երազ» կտորը: Աւարտին արուեստագետները ստացան գեղեցիկ ծաղկեփունջեր:

Որպէս պիսի կտոր «Ազգ փառապանծ» երգեցողութեամբ եւ երաժշտասէրներու մասնակցութեամբ վերջացաւ յայտագիրը: Ներկաներուն հրճուանքը իր գազաթնակէտին հասած էր, մեծ խանդավառութեամբ յոտնկայս որոտընդոտ ծափահարութիւններով գնահատեցին արուեստագետները, որոնք անմոռանալի օր մը ապրեցուցին Թորոնթոյի հասարակութեան:

Վարձքը կատար բոլորին:

Փարիզի Փալէ Տէ Քոնկրէ Դամերգասրահին Մէջ Առաջին Անգամ Ֆրանսացի Դանդիսատեսին Ներկայացուած Է Արամ Խաչատրեանի ...«Դիմակահանդէս» Պալէթը

Հոկտեմբեր 26-ին եւ 27-ին Փարիզի հանրալստ Փալէ տէ Քոնկրէ-ըէ համերգասրահին մէջ Հայաստանի օփերայի եւ պալէթի ազգային ակադեմիական թատրոնը առաջին անգամ Ֆրանսացի հանդիսատեսին ներկայացուցած է մեծանուն երաժշտահան Արամ Խաչատրեանի ...Դիմակահանդէս« պալէթը՝ Հայաստանի ժողովրդական արտիստ Վիլին Գալստեանի բեմագրութեամբ: Այս մասին կը տեղեկացնէ Ֆրանսայի մէջ Հայաստանի դեսպանութիւնը:

Բացառիկ այս համերգը կազմակերպուած է երաժշտահանի ծննդեան 120-ամեայ յոբելեանի կապակցութեամբ՝ Հայաստանի Հանրապետութեան կրթութեան, գիտութեան, մշակոյթի եւ մարմնա-

մարզութեան նախարարութեան, Ֆրանսայի մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպանութեան, Ֆրանսայի մէջ Հայաստանի դեսպանութեան բարեկամներու միութեան եւ ...France Concert« ընկերութեան հետ համագործակցաբար:

Համերգին ներկայ էին Ֆրանսայի բարձրաստիճան պաշտօնեաներ, Ֆրանսայի մէջ հաւատարմագրուած օտարերկրեայ դիւանագէտներ, մտաւորականներ, հասարակական գործիչներ, Ֆրանսահայ համայնքի ակնաւոր ներկայացուցիչներ:

Հոկտեմբեր 29-ին պալէթային ներկայացում տեղի կ'ունենայ նաեւ Սթրազպուրկի Զենիթ-Եւրոպա համերգասրահին մէջ:

Միհրան Թուճաճան

Շարունակուած էջ 16-էն

ւոտ օր էր եւ ներկաները երկինք նայելով կը հառաչէին. «Երկինքն էլ է լալիս», մէկն ալ ասելցուց. «Իր ուսուցչի ու ասնորի արտասուքն է, որ թափուում է երկնքից...»: Կ'արժէ այս պահուն յիշել բնութեան սարքած անակնկալը: Երբ թափօրը գերեզմանատուն կը հասնէր աշնանային անձրեւի տակ, յանկարծ կտրուեցաւ եւ մարդիկ սկսան զարմանքով գիրար դիտել ու մեկնաբանել: Ներկաներէն մէկը, որ բաւական տարիքը առած մտաւորական մըն էր եւ ականատես եղած էր Կոմիտասի թաղումին, հետեւեալը ըսաւ.

- Հրաշքներ պատահել են, պատահեց եւ հիմա: Արդարեւ, Կոմիտասի յուղարկաւորութեան պահին էլ անձրեւոտ էր եղանակը, իսկ երբ մօտեցանք Երեւանի պանթէոնին, անձրեւը դադարեց եւ երկինքը մի պահ դէմքը ցոյց տուեց...Սա զուգահիշութիւն չէ, սա հրաշք է:

Եւ իրօք, թաղման պահուն, մայրամուտի արեւի վերջին շողերը ինկած էին քառագագաթ Արագածի վրայ...

Միհրան Թուճաճան ընտանիք չէր կազմած, այլ իր եղբօր զաւակները ընդունած էր որպէս իր հարգատ զաւակները, վերջիններս ալ կը զուգահիշուէին իր վրայ որպէս իրենց հայրը: Այդպէս կը վարուէր եղբօրորդին՝ Տիգրան Թուճաճանը

(մահացած 2022-ին, Տիթրոյթ): Տիգրան իր «Հաբաբը» հօրեղբօր հետ կ'ապրէր եւ պահպան հրեշտակի պէս կը հետեւէր անոր ամէն քայլին: Բնաւորութեամբ ալ նման էին, բայց յատկապէս զուարթախօս էին երկուքն ալ:

Առաջին անգամ երբ Տիգրան գիտ ծանօթացուց «Կոմիտասի սանին»՝ ըսելով. «Հաբաբը, իշտէ ա'ս է Մինասը, որուն մասին միշտ կը պատմեմ քեզի...», այն ատեն «Հաբաբը» պոլսական զուարթամտութեամբ մը հարցուց. «Կարգուած ես, տղաս»: Ժխտական պատասխան ստանալէն ետք ասելցուց.

-Ուրեմն դո՛ւն ալ անկարգ ես...

Այսօր արժանի կերպով իր անունը կը կրէ Տիգրանի որդին՝ Միհրան Թուճաճանը, որ ատեն մը Հայկական Համագումարի Լոս Անճելըսի բաժնի վարիչն էր եւ կը շարունակէ իր ներդրումը բերել ԹՄՄ-էն ներս:

***

Սարեր, ձորեր, դաշտեր ու ջրեր, Մարմանդ-մարմանդ վագող աղբիւրներ, Մի վեր կացեք, իմացեք, Տեսեք իմ սրտի ցաւեր: (Կոմիտաս)

Լոյս տեսաւ Երեւանի մէջ «Հայրենի երգ ու բան» վերնագրով, ժողովածուները 1973-2005 թուականներու ընթացքին:

Չորրորդ հատորը հրատարակուեցաւ 2005 թուականին:

Ինչպէ՞ս Կը Դիմակալենք Մեր Տառապանքը

Շարունակուած էջ 7-էն

Իրենց կեանքը անտարբերութեամբ ապրելը ազդու դարձան կը նկատեն: Եւ դեռ կան ուրիշներ, որոնք կը դիմակալեն տառապանքը տարբեր աշխարհահայացքով: Ոմանց համար տառապանքը օրհնութիւն կրնայ ըլլալ, ուրիշներու համար անէ՛ք: Օրինակի համար.-

1. Տառապանքը կարգ մը մարդիկ Աստուծոյ կը մօտեցնէ, իսկ ուրիշներ Աստուծոյ կը հեռացնէ: Այս երկու տարբեր աշխարհահայացքներու պերճախօս օրինակը կը տեսնենք Գողգոթայի բլուրին վրայ Յիսուսի հետ խաչուող երկու աւագակներու դիրքաւորումին մէջ: Աւագակներէն մէկը կը հաւատայ, իսկ միւսը կը հայհոյէ: Մէկը կը զղջայ, իսկ միւսը կը խստանայ. մէկը կը փրկուի, իսկ միւսը կը կորսուի: Տառապանքը կրակի պէս է, կրնայ ոսկին հալեցնել եւ այդ ոսկիէն փառաւոր զարդեր շինել, կրնայ նաեւ կակուղ կաւը կարծրացնել:

2. Տառապանքը կրնայ դաստիարակել կամ վատթարացնել: Վիշտն ու ցաւը կրնան յղկել, դաստիարակել եւ ազնուացնել կարգ մը մարդիկ: Հակադարձաբար, ցաւն ու տառապանքը կրնան դառնացնել եւ վատթարացնել ուրիշ մարդոց կեանքը: Տառապանքը արեւի պէս է. ան կարող է աճեցնել շատ բոյսեր, կրնայ նաեւ խամրել ու

չորցնել ուրիշ բոյսեր:

3. Տառապանքը կրնայ կարգ մը մարդոց մէջ ստեղծել սիրոյ եւ կարեկցութեան ոգի, ուրիշներու մէջ՝ ոխի եւ ատելութեան ոգի: Կարգ մը տառապող մարդիկ ասելի զգայուն կը դառնան ուրիշներու տառապանքին՝ սէր, գութ եւ կարեկցութիւն ցոյց տալով. կան ուրիշ տառապող մարդիկ, որոնք կը բխցնեն իրենց զգացումները՝ «սատիզմ»ի ոգիով գոհունակութիւն կը զգան իրենց նմաններուն տառապանքովը:

Քրիստոնէական դարերու փորձառութիւնը կը յայտնաբերէ այն ճշմարտութիւնը, թէ անոնք որոնք իրենց տառապանքին մէջ զԱստուած դտած են, եւ զգացած են Քրիստոսի սիրոյն զօրութիւնը՝ անոնք են, որ ասելի զօրացած են հնոցի մէջ ջրդեղուած երկաթի պէս ու դարձած են պողպատ: Այս տեսակները կը նմանին այն հաստաբուն ծառերուն, որոնք թէեւ կը հարուածուին կեանքի հովերէն ու փոթորիկներէն, բայց իրենց հաւատքի արմատները ասելի կը զօրանան եւ կ'ամրանան:

Տառապանքը այս ընտիր մարդիկը, հաւատքով իրենց կեանքի արցունքներէն ծիածաններ կը շինեն, իրենց կեանքի փուշերէն՝ փառաց պատկեր. ոստրէներու պէս իրենց կողմ խրուող աւագահատիկներէն մարգարիտներ կ'արտադրեն:

ՄԱՍԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՈՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
 Enclosed a check for (one year)
 * \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA
 \$ 125,00 (Air Mail) for Canada.
 \$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel:-----

Email: -----

MEHER BABIAN, D.D.S.
 General Dentistry

Տոթթ • Միեր Պապեան
 Ատամնաբոյժ

1111 S. Glendale Ave., Suite 206
 Glendale, CA 91205

Tel: (818) 547-0884
 Fax: (818) 547-9360

«Ինթերի» Յաղթանակը Մխիթարեանի Կոլային Փոխանցումը

Իտալիոյ առաջնութեան 12-րդ հանգրուանին գաւաթակիր եւ սուփերգաւթակիր Միլանի «Ինթերը» իր դաստիարակ վրայ մրցեցաւ «Ֆրոզինոնէի» հետ եւ առաւելութեան հասաւ 2:0 արդիւնքով:

43-րդ վայրկեանին Հենրիխ Մխիթարեանի փոխանցումէն յետոյ գրեթէ խաղադաշտի կեդրոնէն, ձախ եզրային գծէն մօտէն կատարած հարուածով մրցակիցի բերդը գրաւեց իտալացի պաշտպան Ֆետերիքօ Տիմարկոն:

Մխիթարեանը փոխարինուեցաւ 69-րդ վայրկեանին: «Ինթեր» 31 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 2 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող Թուրինի «Եուվենթուսէն»: «Ֆրոզինոնէն» 12-րդն է՝ 15 կէտ:

«Չելսի» - «Մանչըսթըր Սիթի»՝ 4:4

Անգլիոյ Փրեմիեր Լիգայի առաջնութեան 12-րդ հանգրուանին ախոյեան եւ առաջատար «Մանչըսթըր Սիթին» Լոնտոնի մէջ մրցեցաւ «Չելսիի» հետ: Արձանագրուեցաւ ոչ ոքի՝ 4:4 արդիւնք:

«Մանչըսթըր Սիթին» 28 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը: Յաջորդ երկու տեղերուն գտնուող «Լիվերփուլը» ու «Արսենալը» ունին 27-ական կէտ: «Չելսին» 10-րդն է՝ 16 կէտ:

«Լիվերփուլի» եւ «Ասթոն Վիլայի» Յաղթանակները

Անգլիոյ Փրեմիեր Լիգայի առաջնութեան 12-րդ հանգրուանին «Լիվերփուլը» ընդունեց «Պրենթֆորտի» եւ առաւելութեան հասաւ 3:0 արդիւնքով: Տուպի հեղինակ դարձաւ եգիպտացի յարձակող Մոհամէտ Սալահը:

«Լիվերփուլ» 27 կէտով բարձրացաւ երկրորդ տեղ: Նոյնքան կէտ ունի մէկ հանդիպում քիչ կատարած առաջատար «Մանչըսթըր Սիթին» եւ երրորդ տեղը նահանջած «Արսենալը»: «Թոթէնհեմը» նահանջեց չորրորդ տեղ՝ 26 կէտ:

«Աստոն Վիլան» 3:1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց «Ֆուլհեմին» եւ 25 կէտով 5-րդն է:

«Արսենալի» եւ «Մանչըսթըր Եունայթըտի» Յաղթանակները

Անգլիոյ առաջնութեան 12-րդ հանգրուանին փոխախոյեան Լոնտոնի «Արսենալը» սեփական դաշտին վրայ մրցեցաւ «Պարնլիի» հետ: Սպանացի Միկէլ Արթեթաչի գլխաւորած խումբը առաւելութեան հասաւ 3:1 արդիւնքով:

«Արսենալ» 27 կէտով հաւասարեցաւ առաջատար «Մանչըսթըր Սիթիին», որ մէկ խաղ քիչ կատարած է:

«Մանչըսթըր Եունայթըտը» նուազագոյն արդիւնքով պարտութեան մատնեց «Լուլթըն Քաունթին» եւ 21 կէտով 6-րդ տեղը կը գրաւէ:

Վովկի Խոջոյեան Աճնախաղէպ Արդիւնք Է Հայաստանի Համար

Մեզ համար աննախադէպ էր, որ մեծահասակներու աշխարհի առաջնութեան ունեցանք 5 եզրափակիչի մասնակից եւ մրցանիշային թիւով մետալներ: Ոսկէ մետալի համար մեր սամպլիստներուն խանգարեց վատահուծիւնն ու կաշկանդուածութիւնը:

Այս մասին լրագրողներու հետ զրոյցի ընթացքին ըսաւ սամպլի Հայաստանի հաւաքականի գլխաւոր մարզիչ Վովկի Խոջոյեանը՝ ամփոփել Երեւանի մէջ կատարուած սամպլի աշխարհի առաջնութիւնը:

«Ճիշտ է, մենք այսօր ոսկի չունեցանք, բայց վերջին 30 տարուայ մէջ առաջին անգամ աշխարհի առաջնութիւն մրցանիշային թիւով մետալներ նուաճեցինք: Մեծահասակներու հաւաքականը 10 մետալ նուաճեց՝ 5 արծաթ եւ 5 պրոնզ: Կը կարծեմ՝ մինչեւ յաջորդ տարի մեր յոյսերը կ'արդարացնեն եւ 5 ոսկէ մետալ կ'ունենան:

«Ժիրոնան» Հասաւ Յաղթանակի Եւ 5 Կէտ Առաջ Է «Ռեալէն»

Սպանիոյ առաջնութեան 13-րդ հանգրուանին առաջատար «Ժիրոնան» հիւրընկալեց «Ռայօ Վալիեքանոյին» եւ հասաւ յաղթանակի 2:1 արդիւնքով:

«Ժիրոնան» 34 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 5 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող Մատրիտի «Ռեալէն», որ մէկ հանդիպում նուազ կատարած է: «Ռայօ Վալիեքանոն» 9-րդն է՝ 18 կէտ:

«Պարսելոնան» Լեւանտովսկիի Տուպի Շնորհիւ Յաղթեց «Ալավեսին»

Սպանիոյ առաջնութեան 13-րդ հանգրուանին ախոյեան «Պարսելոնան» ընդունեց «Ալավեսին» եւ յաղթանակ արձանագրեց 2:1 արդիւնքով:

19-րդ վայրկեանին կոլ արտօնելէ ետք զաթալոնական խումբը յաղթեց լեհ յարձակող Ռոպերտ Լեւանտովսկիի տուպլի շնորհիւ:

«Պարսելոնան» 30 կէտով երրորդն է եւ 2 կէտ ետ է երկրորդ տեղը գտնուող «Ռեալէն»: Առաջատար «Ժիրոնան» ունի 34 կէտ: «Ալավեսը» 14-րդն է՝ 12 կէտ:

«Պայերը» Դժուարութիւն Զունեցաւ՝ 4:0 Հարի Քեյնի Մրցանիշը

Գերմանիոյ առաջնութեան 11-րդ հանգրուանին Լեւերքուզենի «Պայերը» իր դաշտին վրայ մրցեցաւ «Ունիոն Պեւլիին» հետ: Սպանացի Խապի Ալոնսոյի գլխաւորած խումբը յաղթեց 4:0 արդիւնքով:

«Պայեր» 31 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 2 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող ախոյեան Միւնխի «Պայերնէն»:

«Պայերնի» անգլիացի նորեկ Հարի Քեյնը Պոլնտեսլիկայի մրցանիշ սահմանած է: 30-ամեայ յարձակողը պատմութեան մէջ առաջին ֆուլթայլիստն է, որ Պոլնտեսլիկայի մէջ կատարած առաջին 11 հանդիպումներուն նշանակած է 17 կոլ: Ան նաեւ առաջինն է, որ չորս խաղերու ընթացքին յաջորդաբար առանուազն երկու գոլ նշանակած է:

Գերմանիոյ առաջնութեան 11-րդ հանգրուանին «Պայերն» 4:2 արդիւնքով պարտութեան մատնեց «Հայտենհայմին», Քեյնը դարձաւ երկու կոլի հեղինակ:

Միապի Հեթ-Թրիքը Յաղթանակ Ապահովեց ՊՍՇ-ին

Ֆրանսայի առաջնութեան 12-րդ հանգրուանին ախոյեան ՊՍՇ-ն հիւրընկալեց «Ռեյմսին»: Սպանացի Լուիս Էնրիկէի գլխաւորած խումբը յաղթեց 3:0 արդիւնքով:

Փարիզեան ակումբէն բոլոր երեք կոլերը նշանակեց ֆրանսացի յարձակող Կիլիան Միապէն:

ՊՍՇ-ն 27 կէտով գլխաւորեց մրցաշարային աղիւսակը եւ 1 կէտի առաւելութիւն ունի երկրորդ տեղը նահանջած «Նիսի» նկատմամբ: «Ռեյմսը» չորրորդն է՝ 20 կէտ: